Pravara Rural Education Society's

Arts, Commerce and Science College, Satral

Tal. Rahuri, Dist. Ahmednagar- 413711

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune.

Self-Study Report: 2024 (3rd Cycle)

Criterion-2
Teaching - Learning and Evaluation

Key Indicator- 2.1
Student Enrolment and Profile

Metric: 2.1.2 (QnM)

Percentage of seats filled against seats reserved for various categories (SC, ST, OBC, etc. as per applicable reservation policy) during the last five years

Submitted to

NATIONAL ASSESSMENT AND ACCREDITATION COUNCIL BENGALURU

Index

Sr. No.	Particulars	Page No.
1.	Reservation Policy	3
2.	Government of Maharashtra Circulars With Translated Version	4-43
3.	University Circular With Translated Version	44-46

Reservation Policy for Admission

LOKNETE DR. BALASAHEB VIKHE PATIL
(PADMA BHUSHAN AWARDEE)
PRAVARA RURAL EDUCATION SOCIETY'S
ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE
SATRAL

Reservation Policy for Admission

Reservation in the admission of students to various Post-Graduate and Graduate Programs shall adhere to the norms laid down by the Government of Maharashtra and the University, as updated from time to time.

Category wise Reservation

Sr. No.	Year	SC	ST	OBC	Gen	Others (NT, SEBC, SBC)
1.	2018-19	13 %	7%	19%	48%	13%
2.	2019-20	13%	7%	19%	32%	29%
3.	2020-21	13%	7%	19%	32%	29%
4.	2021-22	13%	7%	19%	48%	13%
5.	2022-23	13%	7%	19%	48%	13%

Principal
Arts, Commerce and Science College,Satral
Tal- Rahuri, Dist- Ahmednagar- 413711

NAAC Accredited
B++ Grade with CGPA 2.87
Savitribai Phule Pune University, Pune | Affilitated ID No. PU / AN / ASC / 1998
Email :-principal.acssatral@pravara.in | Ph. : (02426) 275763/64
A/p. : Satral, Tal. Rahuri, Dist. Ahmednagar, PIN: 413711

Govt. of Maharashtra Circular

उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन
विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व शैक्षणिक
संस्थांमधून " विशेष मागास प्रवर्गाकरिता "
राखीव जागा ठेवणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : युएसजी–१४९३/(२४२८)–विशि–४
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई–४०० ०३२

दिनांक : २२ जून, १९९५

वाचा : (१) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. युएसजी–१४९३/२४२८/ विशि–४, दि. २३ जून, १९९४ व समक्रमांकित शुद्धिपत्रक दिनांक–जुलै १९९४.

(२) शासन निर्णय, समाजकल्याण सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग क्र. सीबीसी–१४९४/ प्र. क्र. २३६/मावक–५ दिनांक १३ जून, ९५ व समक्रमांकित शुद्धिपत्रक दिनांक १५ जून, १९९५.

(३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी–१०९४/प्र. क्र. ६८/९४/१६–ब, दिनांक १५ जून, १९९५.

१. **शासन निर्णय** : राज्यातील अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती म्हणून विवक्षितपणे घोषित करण्यात आलेले जनसमुदाय वगळता अन्य काही जातीजमातीकडून सामाजिक, आर्थिक व शैक्षणिक दृष्टया मागासलेल्या कारणावरुन विशेष सवलत देण्याची मागणी लक्षात घेता, शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग क्रमांक सीबीसी–१४९४/प्र. क्र. २३६/मावक–५, दिनांक १३ जून, १९९५ व समक्रमांकित शुद्धिपत्रक दिनांक १५ जून, १९९५ मध्ये विशिष्ट जातीचा " विशेष मागास प्रवर्ग " यामध्ये समावेश करण्याबाबतचे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत. ज्या जातींचा " विशेष मागास प्रवर्ग " मध्ये समावेश करण्यात आला आहे त्याची यादी पारशिष्ट " अ " मध्ये देण्यात आली आहे.

२. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी–१०९४/प्र. क्र. ६८/९४/१६–ब दिनांक १५ जून, १९९५ अन्वये " विशेष मागास प्रवर्ग " साठी २% आरक्षण शासकीय/निमशासकीय सेवेत ठेवण्याबाबतचे आदेश निर्गमित केले आहेत.

३. शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. युएसजी–१४९३/(२४२८) विशि–४, दिनांक २३ जून, १९९४ व समक्रमांकित शुद्धिपत्र दिनांक–जुलै, ९४ अन्वये इतर मागास वर्गासाठी अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित शासकीय/अशासकीय कला, विज्ञान, वाणिज्य, शिक्षणशास्त्र व इतर शैक्षणिक संस्था यामधून प्रवेशासाठी आरक्षण ठेवण्याबाबतचे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत. या आदेशानुसार शैक्षणिक संस्थांमध्ये राखीव जागा ५०% या प्रमाणात ठेवण्यात आलेल्या आहेत. आता काही विशिष्ट जाती जमातींचा " विशेष मागास प्रवर्ग " त समावेश करण्यात आलेला असल्यामुळे या प्रवर्गाकरिता २% जागा उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाचे अधिपत्याखालील सर्व शैक्षणिक संस्थांमधून या आदेशान्वये राखून ठेवण्यात येत आहे. " विशेष मागास प्रवर्ग " करिता राखून ठेवण्यात आलेल्या २% जागा वाढल्याने आता शैक्षणिक संस्थांमधून राखीव जागांचे प्रमाण खालीलप्रमाणे राहील :

(१)	अनुसूचित जाती व अनुसूचित जाती मधील बौद्धधर्म स्वीकारलेल्या व्यक्ती	१३%
(२)	अनुसूचित जमाती	७%
(३)	विमुक्त जाती (१४ तत्सम जाती)	३%
(४)	भटक्या जमाती (जानेवारी १९९० पूर्वीच्या २८ व तत्सम जाती)	२.५%
(५)	भटक्या जमाती (धनगर व तत्सम जमाती)	३.५%
(६)	भटक्या जमाती (वंजारी व तत्सम जमाती)	२%
(७)	इतर मागास वर्गीयांकरिता (ओ. बी. सी.)	१९%
(८)	विशेष मागास प्रवर्ग	२%
	एकूण	५२%

हे आदेश १९९५–९६ या शैक्षणिक वर्षापासून लागू करण्यात येत आहेत.

४. सदर आरक्षण प्रत्येक संस्थांमध्ये अभ्यासक्रम निहाय असेल आणि ते मुक्त आणि मूल्याधारित भागांकरिता त्यांच्या त्यांच्या प्रमाणात असेल.

आरक्षित जागा या प्रथमतः भरण्यात याव्यात. मात्र आरक्षित जागांवर प्रवेश मिळाला तरी गुणवत्तेनुसार त्या उमेदवारांच्या अभ्यासक्रम किंवा संस्था याबाबतच्या काही किंवा सर्व फक्त वरच्या पसंतीकरीता अराखीव जागांमधून प्रवेश देण्यासाठी त्यांच्या विनंतीनुसार पुर्नविचार करण्यात यावा.

५. शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेश देताना एखादा प्रवर्गाचा उमेदवार न मिळाल्यास ते आरक्षण अनुशेष म्हणून पुढे ओढण्यात येत नसल्यामुळे व ते त्याच वर्षी भरावयाचे असल्यामुळे मागासवर्गीयांच्या इतर गटातील उमेदवारांना प्रवेश देवून आरक्षण पूर्ण करण्यात यावे. यासाठी दिनांक २७ जून, १९७४ च्या परिच्छेद २ मध्ये दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वानुसार कार्यवाही करण्यात यावी. मात्र अदलाबदलीने इतर प्रवर्गातून भरण्याची तरतूद करताना अशा तऱ्हेने उपलब्ध मागासवर्गीयांची संख्या मूळ आरक्षण अधिक अदलाबदलीने झालेले विद्यार्थी यांची संख्या धरुन ५२% पेक्षा अधिक असणार नाही.

६. शैक्षणिक वर्ष १९९५–९६ सुरु असल्यामुळे "विशेष मागास प्रवर्गा" त असणाऱ्या जातींमधून प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांकरिता त्यांनी ३१ जुलै, १९९५ पर्यंत शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग क्र. सीबीसी–१४९४/प्र. क्र. २३६/मावक–५, दिनांक १३ जून, १९९५ च्या जोडलेल्या परिशिष्ट "ब" मधील विवरण पत्रात जातीचे प्रमाणपत्र सक्षम अधिकाऱ्याकडून घेऊन संबंधित संस्थाप्रमुखांकडे सादर करणे बंधनकारक राहील. वरील तारखेपर्यंत जर या प्रवर्गातील विद्यार्थी त्यांच्या जातीचे प्रमाणपत्र शैक्षणिक संस्थाप्रमुखांना सादर करू शकले नाहीत तर, त्यांचा या राखीव जागांवर हक्क राहणार नाही. याचीही नोंद घेणे आवश्यक आहे.

७. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना विनंती करण्यात येते की, हे आदेश सर्व शैक्षणिक संस्थाचालकांच्या निदर्शनास आणून द्यावेत.

हे आदेश सामान्य प्रशासन विभागाच्या व समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभागाच्या संमतीने निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

वि. ब. सेन
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट—"अ"

शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग क्रमांक सीबीसी–१४९४/प्र. क्र. २३६/मावक–५, दिनांक १३ जून, १९९५ व समक्रमांकित शुद्धिपत्र दिनांक १५ जून, १९९५ अन्वये "विशेष मागास प्रवर्ग" अंतर्गत करण्यात आलेली जातीची यादी.

अ. क्र.	जातीचे नाव
१.	गोवारी, गवारी.
२.	माना.
३.	(१) कोष्टी, (२) हलबा कोष्टी, (३) हलबा जात, (४) साळी, (५) लाडकोष्टी, (६) गढेवाल कोष्टी, (७) देशकर, (८) सालेवार, (९) पद्मशाली, (१०) देवांग, (११) काची बंध, (१२) पटवीस, (१३) सतसाले, (१४) साडे, (१५) जैनकोष्टी.
४.	(१) कोळी, तत्सम जाती, (२) मच्छिमार कोळी, (३) अहीर कोळी, (४) खानदेशी कोळी, (५) पानकोळी, (६) ख्रिश्चन कोळी, (७) चुंबळे कोळी, (८) पानभरे कोळी, (९) सूर्यवंशी कोळी, (१०) मगिला कोळी, (११) सोनकोळी, (१२) वैती कोळी, (१३) खारवी, (१४) अनुसूचित जमातीमध्ये समावेश नसलेले कोळी.
५.	(१) मुन्नेरवार, (२) मुन्नूरवार, (३) मुन्नुर, (४) तेलगु मुन्नुर, (५) मुन्नुरवार तेलगु, (६) मुन्नरकापू, (७) कापेवार, (८) तेलगु कापेवार, (९) मुन्नरवाड, (१०) तेलगु फुलमाळी, या जाती.

पुणे विद्यापीठ, पुणे ७

संदर्भ क्र. आरक्षण / ४२ / ५३३

आरक्षण कक्ष
दिनांक : २२–७–९५.

मा. प्राचार्य / संचालक,
सर्व संलग्न महाविद्यालये,
सर्व मान्यताप्राप्त संस्था.

महोदय,

वरील शासन निर्णय आपणांकडे माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी पाठवीत आहे.

कळावे,

आपला विश्वासू,
सही/–
उपकुलसचिव,
आरक्षण कक्ष

Arts, Commerce & Science College ACSC SATRAL Tal. Rahuri, Dist. Ahmednagar

Principal
PRINCIPAL
Art's, Commerce & Science College
Satral, Tal.Rahuri, Dist. Ahmednagar.

Translated Version

Translated Reservation Policy G. R. 1

To provide reserved seats for ' Specially backward Class' in the educational institutions governed by Higher Education and Employment Planning Department

Government of Maharashtra
Higher & Technical Education and Employment –Section
Government Resolution No. :- USG-1493/2428-VS-4
Ministry of state, Extension House, Mumbai – 400-032
Dated 22 Jun, 1995

Read :- 1. Government Resolution, Higher & Technical and Employment Planning Dept. No. USG-1493/2428/VS/-4 Dated 23rd June, 1994 and same numbered corrigendum Dated- July, 1994.

2. Government Resolution, Social welfare, cultural and sport Dept. No. CDC- 1494/ P.N. 338/BCC-5 Dated 13 June, 1995 and same numbered corrigendum dated 15th June 1995.

3. Government Resolution Generals Administration Department No. VCC-1094/P.G.68/94/16 dated 15th June 1995.

Government Resolution: -1. Excluding the scheduled castes and scheduled tribes in the state some other castes and tribes demanded special concession on the basis of socially financial and educationally backward grounds. Considering their demands an order related to inclusion of specific castes in special backward class has been issued in the Government Resolution, Social Welfare, Cultural & Sports Dept. No. CVC-1494/P.No.236 BCC-5 dated 13th June, 1995 & same numbered corrigendum dated 15th June 1995. The list of the castes included in special backward classes has been given in Annexure 'A' enclosed.

2. As per Government Resolution, General Administration Section No. VCC-1094/P.No.-68/94/16-W dated 15th June 1995 2% reservation be provided to 'Special Backward Class' for the purpose of appointment in Government /Semi Government Services such order have been issued in the aforesaid G.R.

3. As per the order issued in Government Resolution Higher & Technical Education and Employment Planning Dept. No. US6-1493/C2428)-WS-4/dated 23rd June 1994 and same numbered corrigendum dated – July 1994 50 % seats be reserved for the students belonging to other backward classes for the purpose of admission to non-agriculture universities and affiliated government /non-government and Arts , Science and Commerce, Education and other educational institution. As some special castes have been included in 'Special Backward Class', 2 % seats have been reserved for such classes in all the education institution run under the governance of Higher & Technical Education Department. On account of issuance of such order pertaining to increase of 2 % reservation provided to 'Special Backward Class' the proportion of reserved seats in educational institution shall be as under.

1. The persons, accepted Buddha Religion, from schedule caste and schedule tribes – 13 %

2. Schedule Tribes – 07 %
3. Vimukta Jati (14 Similar Jati) – 03 %
4. Nomadic Tribes (Prior to January 1990 and Similar castes) – 2.5 %
5. Nomadic Tribes (Dhangar and similar Jamati) – 3.5 %
6. Nomadic Tribes (Wanjari and Similar Jamati) – 2 %
7. Other Backward Class (OBC) - 19 %
8. Special Backward Class – 2 %

----

52 %

These orders have come in to effect from the session 1995-96.

4. The concerned reservation shall be provided program wise in every institution and it will be proportionate to free and paid seats respectively.
The reserved seats be filled in with priority. But even after seeking admission through reserved seat the application of the candidate is considered to the course or institution on the basis of merit or to avail of the upper choices available through unreserved seats his application be considered on his request.

5. While admitting a candidate if a reserved seat for any class remained vacant on account of non-availability of a suitable candidate, such a seat is filled in by selecting candidate from the other groups included in backward classes. For this purpose refer to para 2nd of the government resolution dated 27th June 1994 and do the needful action in accordance with the guidelines provided in the aforesaid G.R. But while filling in such posts by reshuffling the candidates from other classes the basis figure of 52 % of total reservation should the not be exceeded.

6. As the academic session 1995-96 has already commenced the students, belong to Special Backward Class, willing to seek admission should submit Annexure 'B' up to 31st July 1995 as provided in the Government Resolution No.CVC-1494/p.n.236/BCC-5, dated 13th June 1995 issued by the Social Welfare, Cultural and Sports Department. It is mandatory on the part of such students to submit the particulars related to their castes vide Annexure 'B' to the concerned management. If they fail to submit it within the mentioned date to the head of the institution, they should take note that they shall lose their claim on the reserved seats.

7. It is requested that the Director, Higher Education Pune, should bring these orders to the notice of the Management of all the education institutions.
This order is being circulated with the permission of Social Welfare, Cultural and Sports Department of General Administration
As per the order issued by the Governor state of Maharashtra, and name.

Signature /-
(Tri. W. Sen)
Asst. Secretary Maharashtra Government

Copy to:-
Secretary to Governor
Secretary to Chief Minister
All the Vice-Chancellors of Non-agriculture Universities
All the Registrars of Non-agriculture Universities
Director, Higher Education, Maharashtra state, Pune -5 copies
Director, Technical Education, Maharashtra state, Mumbai
All Joint-Director Higher Education, of all Divisions.
Director, Vocational Education / Training Maharashtra state Mumbai
Personal Secretary to Hon. Minister (H.E)
Personal Secretary to state Minister of Higher Education
All the Desk officers of Higher and Technical Education Dept.
General Administration Section / Social Welfare, Cultural and sports Department B.C.C. Ministry of state Mumbai.
All the Divisional Deputy Directors, Technical Education/ Vocational Education & Training.
Director Social Welfare, Maharashtra State, Pune 2 copies.

Annexure-A

The list of the castes, prepared in accordance with the provision of "Special backward Class" mentioned in the same numbered corrigendum published on 15th June 1995 in pursuance to the original Government Resolution no.CVC-1494/p.n.236/BCC-5, dated 13th June 1995 issued by the Welfare, Cultural and Sports Department of Maharashtra State, is given below.

Sr. No	Name of caste
1.	Gowari
2.	Mana
3.	1) Koshti, 2) Halba Koshti, 3)Halba Jat, 4)Sali, 5)Ladkoshti, 6) Gadhewal koshti, 7) Deshkar, 8) salewar, 9)Padmawati, 10) Devang, 11) Bandhe, 12)Patwis, 13) Satsale 14) Sade, 15) Jinkoshti.
4.	1) Koli, Tatsam Jati, 2) Machhimar Koli, 3)Ahir Koli, 4)Khandeshi Koli, 5) Pankoli, 6) Khrischan Koli, 7)Shunware Koli, 8) Panbhare Koli, 9) Suryawanshi Koli, 10) Mangela Koli, 11) Sonkoli, 12) Veli koli, 13) Kharavi, 14) Koli excluding Anusuchit Jamati.
5.	1) Munnerwar, 2) Munnurwar, 3)Munnur, 4)Telagu Munnur, 5)Munnurwar Telagu, 6)Munnurkapu,7)Kapewar, 8)Telagu Kapewar. 9)Munnurwad, 10)Telagu Fulmali all these castes.

भारतीय संविधानानुसार व मंडल आयोगाने
केलेल्या शिफारशीनुसार इतर मागासवर्गीयांना
अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित शासकीय/अशासकीय
कला/वाणिज्य/विज्ञान/शिक्षणशास्त्र या शैक्षणिक
संस्थांमधील प्रवेशासाठी आरक्षण

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : युएसजी–१४९३/(२४२८)/विशि–४
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई–४०० ०३२,
दिनांक : २३ जून, १९९४.

वाचा : १. शासन निर्णय, शिक्षण विभाग क्र. एमआयएस–१०७४/१३०३–एम, दिनांक २७ जून, १९७४.

२. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी–१०९३/२१६७/सीआर–१४१/९३/१६–ब, दिनांक २३ मार्च, १९९४.

३. शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. युएसजी–१४९३ (२४२८)/विशि–४, दि. १० मे, १९९४.

४. शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. युएसजी–१४९३/(२४२८)/विशि–४, दि. १३ मे, १९९४.

शासन निर्णय : शासन निर्णय, शिक्षण विभाग क्र. एमआयएस–१०७४/१३०३–एम, दिनांक २७ जून, १९७४ अन्वये, शासकीय/अशासकीय शिक्षणसंस्थांमध्ये प्रवेशासाठी खालीलप्रमाणे आरक्षण विहित करण्यात आले आहे.

१. अनुसूचित जाती आणि नवबौद्ध	१३%
२. अनुसूचित जमाती (विनिर्दिष्ट भागाव्यतिरिक्त इतर भागातील धरून)	७%
३. विमुक्त आणि भटक्या जमाती	४%
४. इतर मागासवर्गीय	१०%
एकूण	३४%

२. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी–१०९३/२१६७/सीआर–१४१/९३/१६–ब, दिनांक २३–३–९४ अन्वये मंडल आयोगाच्या शिफारशीनुसार इतर मागासवर्गीयांना तसेच विमुक्त जाती व भटक्या जमातीकरिता खालीलप्रमाणे सुधारित आरक्षण विहित करण्यात आले आहे.

(अ) विमुक्त जाती (१४ व तत्सम जाती)	३%
(ब) भटक्या जमाती (जानेवारी १९९० पूर्वीच्या २८ व तत्सम जाती)	२.५%
(क) भटक्या जमाती (धनगर व तत्सम जमाती, यादी जोडल्याप्रमाणे)	३.५%
(ड) भटक्या जमाती (वंजारी व तत्सम जमाती, यादी जोडल्याप्रमाणे)	२%
(इ) इतर मागासवर्गीय (ओ.बी.सी.)	१९%
एकूण	३०%

३. शैक्षणिकसंस्थांमध्ये प्रवेश देण्यासाठी अपंग, संरक्षण सेवा, अनिवासी भारतीय, भारत सरकारचे नामनिर्देशित उमेदवार वगैरे विविध गटांकरितासुद्धा आरक्षण असते. तेव्हा या सर्व बाबींचा विचार करून मागासवर्गीयांच्या घटनेत मान्य गटांकरिता १९९४–९५ या शैक्षणिक वर्षापासून शासकीय/अशासकीय, अनुदानित व विना अनुदानित कला, वाणिज्य, विज्ञान, शिक्षणशास्त्र इत्यादि संस्थांमध्ये खालीलप्रमाणे राखीव जागांचे प्रमाण विहित करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे.

१. अनुसूचित जाती व अनुसूचित जातीमधील बौद्धधर्म स्वीकारलेल्या व्यक्ती	१३%
२. अनुसूचित जमाती	७%
३. विमुक्त जाती (१४ तत्सम जाती)	३%
४. भटक्या जमाती (जानेवारी १९९० पूर्वीच्या २८ व तत्सम जाती)	२.५%
५. भटक्या जमाती (धनगर व तत्सम जमाती, यादी जोडल्याप्रमाणे)	३.५%
६. भटक्या जमाती (वंजारी व तत्सम जमाती, यादी जोडल्याप्रमाणे)	२%
७. इतर मागासवर्गीयांकरिता (ओ.बी.सी.)	१९%
एकूण	५०%

४. सदर आरक्षण प्रत्येक संस्थेमध्ये अभ्यासक्रमनिहाय असेल आणि ते मुक्त आणि मूल्याधारित जागांकरिता त्यांच्या त्यांच्या प्रमाणात असेल.

५. आरक्षित जागा या प्रथमत: भरण्यात याव्यात. मात्र आरक्षित जागांवर प्रवेश मिळाला तरी गुणवत्तेनुसार त्या उमेदवाराच्या अभ्यासक्रम किंवा संस्था याबाबतच्या काही किंवा सर्व फक्त वरच्या पसंतीकरिता अराखीव जागांमधून प्रवेश देण्यासाठी त्यांच्या विनंतीनुसार पुनर्विचार करण्यात यावा.

६. शैक्षणिकसंस्थांमध्ये प्रवेश देताना एखाद्या प्रवर्गाचा उमेदवार न मिळाल्यास ते आरक्षण अनुशेष म्हणून पुढे ओढण्यात येत नसल्यामुळे व ते त्याच वर्षी भरावयाचे असल्यामुळे मागासवर्गाच्या इतर गटातील उमेदवारांना प्रवेश देऊन आरक्षण पूर्ण करण्यात यावे. यासाठी दिनांक २७ जून, १९७४ च्या परिच्छेद २ मध्ये दिलेल्या मार्गदर्शक तत्त्वानुसार कार्यवाही करण्यात यावी. मात्र अदलाबदलीने इतर प्रवर्गातून भरण्याची तरतूद करताना अशातऱ्हेने उपलब्ध मागासवर्गीयांची संख्या मूळ आरक्षण अधिक अदलाबदलीने झालेले विद्यार्थी यांची संख्या धरून ५० % पेक्षा अधिक असणार नाही.

७. मंडल आयोगाच्या शिफारशीनुसार "क्रीमीलेयर" चे तत्त्व केंद्र शासनाने मान्य केले आहे. यासंदर्भात सविस्तर आदेश, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व पर्यटन विभागाकडून निर्गमित करण्यात आलेले आहेत. समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व पर्यटन विभागाच्या आदेशाप्रमाणे पुढील कार्यवाही करण्यात यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मा. ना. कांबळे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

भटक्या जमाती "क"

धनगर व त्यांच्या तत्सम जातींची यादी

धनगर :—(१) अहिर, (२) डांगे, (३) गटारी, (४) हंडे, (५) तेलवर, (६) हटकर (७) हाटकर, (८) शेगर, (९) खुटेकर, (१०) तेलंगी, (११) तेल्लारी, (१२) कोकणी-धनगर, (१३) कानडे, (१४) वऱ्हाडे-धनगर, (१५) झाडे, (१६) झेडे, (१७) कुरमार, (१८) माहुरे, (१९) लाडसे, (२०) सनगर, (२१) धनगर.

(सीबीसी–१०८९/(२०३)/मावक–५, दि. २५ मे, १९९० अन्वये)

भटक्या जमाती "ड"

वंजारी व तत्सम जातींची यादी

वंजार, वंजारा, वंजारी.

पु.वि.मु.—५००–८–९५ (११२०)

To administer the reservation to 'Special Backward Classes' in all the educational institutes under the suzerainty of Higher and Technical, and Employer Department.

Government of Maharashtra
Department of Higher and Technical, and Employer.
Govt. Resolution No. UGC-1493/2428-VC-4
Mantralaya Vistar Bhavan, Mumbai-400032
Date: 22, June, 1995

Read:

1. Govt. resolution, Department of Higher and Technical, and Employer, Govt. Resolution No. UGC-1493/2428-VC-4, Date: 23/June/1994, the same corrigendum on July 1994 thereof.
2. Govt. resolution, Dept. Social Welfare, Cultural Work, and Sport Dept. No. CBC-1494/Copy No. 236/MBK-5/ Date:13/June/1995 and the same corrigendum dated on 15/June/1995 thereof.
3. Govt. resolution, Dept. of General Administration, No. BCC-1094/Copy No. 68/94/16-B, Date: 15/June/1995.

1. **Government Resolution:** In Maharashtra, Other than SC and ST, the pressing demand for the reservation on the ground of Social, Economic, and Educational backwardness, Govt. resolution, Dept. Social Welfare, Cultural Work, and Sport Dept. No. CBC-1494/Copy No. 236/MBK-5/ Date:13/June/1995 and the same corrigendum dated on 15/June/1995 hereby, it has notified that the said community will be categorized as 'Special Backwards Classes'. Those categories have been listed in 'schedule A'.

2. Govt. resolution, Dept. of General Administration, No. BCC-1094/Copy No. 68/94/16-B, Date: 15/June/1995 hereby, it has been notified that the 2% reservation is to be given to the 'Special Backward Classes' in Govt. and Semi Govt. job opportunity.

3. Govt. Resolution: Department of Higher and Technical, and Employer, Govt. Resolution No. UGC-1493/2428-VC-4, Date: 23/June/1994, the same corrigendum on July 1994 hereby, it has been notified that admission seats to be reserved for the 'Special Backwards Classes' in all the colleges and non-agriculture universities. As per the notification, 50% of seats are to be reserved in good proportion in admission. With hereby above notification '2% seats to be reserved in admission due to the addition of 'Special Backwards Classes' in all education institution which falls under the suzerainty of Department of Higher and TechnicalEducation. Due to the increment of 2% reservation for the 'Special Backward Classes,' the following changes are made in admission.

3.There is a reservation for different categories such as differently-abled, defence service, NRIs, Candidates nominated by the Govt. of India. Regarding this, the Govt. has considered the above provision hence providing the reservation to the above-mentioned categories in Government/Private, Grantable/Non-grantable Arts/Commerce/Science colleges in proportion.

1.	Schedule caste (person embraces the Buddhism)	13%
2.	Scheduled Tribes	07%
3.	Tribes (14 more of)	03%
4.	Nomadic Tribes (Tribes before 1990 and more of 28)	2.5%
5.	Nomadic Tribes (Dhangar and more of, as listed)	3.5%
6.	Nomadic tribes (Vanjari and more of, as listed)	02%
7.	Other Backward Class (OBC)	19%
	Total	50%

4. The said reservation will be in accordance with the college course and in proportion thereof.

5. Reserved seats to be filled in first. Even though the candidate has secured admission on reserve seats, his candidature should be considered on a merit basis by his merit for upgraded courses as per the college rules.

6. In case of non-availability of candidate reserved category, the seats cannot be carried forward next year, so then the seat to be filled and accommodated by the candidate of other categories. The same is to be administered as per the directive principle, schedule 2, dated 27/June/1974. While doing so, the concerned authority should make sure that the reservation hence executed should not exceed the limit of 50% in total.

7. According to the recommendation of the 'Mandal Commission', the principle of 'Crème Layer' has been approved by the central government. Concerning this, the details of directives have been prescribed to the Dept. Social Welfare, Cultural Work, Sport and Tourism. Dept. The further execution to be done on the behalf of Dept. Social Welfare, Cultural Work, Sport and Tourism.

In the name and ordered by the Governor of Maharashtra

(M. N. Kamble)
Upper Secretary, Govt. of Maharashtra

Nomadic Tribes (K)

List of Dhangar and more of other castes

Dhanagar: 1. Ahir, 2. Dange, 3. Gatari, 4. Hande, 5. Telwar, 6. Hatkar, 7. Haatkar, 8. Shegar, 9. Khutekar, 10. Telangi, 11. Telhari, 12. Konkani Dhangar, 13. Kanade, 14. Varhade Dhangar, 15. Zade, 16. Zede, 17. Kurmar, 18. Ladse, 19. Sangar, 20. Dhangar, 21. Mahure
(CBC-1089/203/MYK-5) Date: 25/May/1990 hereby)

Nomadic Tribes (D)

List of Banjara and more or tribes

Banjara, Vanjar, Vanjari

संवैधानिक आरक्षण ५० टक्क्यापेक्षा जास्त होऊ न देण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग.
शासन निर्णय क्र. टीईएम ३३९७/१२९२६/(९०८६)/तांशि-१
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : ११ जुलै, १९९७.

संदर्भ:- १) शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र.युएसजी १४९३/२४२८/विशि-४. दि.२३ जुन,१९९४ व समक्रमांकित शुध्दिपत्रक दि. जुलै,१९९४.

२) शासन निर्णय समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रिडा विभाग क्र.सीबीसी १४९४/प्र.क्र.२३८/ मावक-५, दि.१३ जून,१९९५ व समक्रमांकित शुध्दिपत्रक दि.१५ जून,१९९५.

३) शासन निर्णय क्र.सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीबीसी १०९४/प्र.क्र.६८/९४/१६-ब, दि.१५ जुन, १९९५ व शुध्दिपत्रक दि.२१ मार्च,१९९६.

४) शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र.युएसजी १४९३/२४२८/विशि-४, दि.२२ जुन, १९९५.

५) अतिरिक्त सरकारी वकील, मुंबई उच्च न्यायालय, मुंबई यांचे पत्र क्र.एडीजीएल/रिट्पर्या/ एसएसजी. दि.१०.७.१९९७

<u>प्रस्तावना:-</u>

शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीसीसी १०९३/१६७/सीआर-१४१/४१/९३/१६-ब, दि. २३ मार्च, १९९४ अन्वये विविध मागास प्रवर्गासाठी एकूण ५० टक्के आरक्षण विहित करण्यात आले होते. नंतर सामाजिकदृष्टया व शैक्षणिकदृष्टया मागासलेल्या काही जातींच्या विकासासाठी काही सवलती व उपाययोजना करणे आवश्यक असल्यामुळे शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीसीसी १०९४/प्र.क्र.६८/९४/१६-ब, दि.८ डिसेंबर, १९९४ चे परिशिष्ट अ मध्ये नमूद केलेल्या जातींसाठी एक स्वतंत्र 'विशेष मागास प्रवर्ग' असे संबोधण्यात येऊन त्यांच्यासाठी २ (दोन) टक्के आरक्षण ठेवण्यात आले होते. तसेच या प्रवर्गासाठी क्रिमिलीयरचे तत्व लागू नाही हेही स्पष्ट करण्यात आले होते.

दि. ८ डिसेंबर, १९९४ च्या सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन आदेशास अनुसरुन उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने 'विशेष मागास प्रवर्गासाठी' २ टक्के आरक्षण ठेवून शासन निर्णय क्र.युएसजी १४९३/ (२४२८)/विशि-४, दि.२२ जून, १९९५ अन्वये विविध आरक्षणाबाबत आदेश निर्गमित केले आहेत. सदर निर्णयाद्वारे विशेष मागास प्रवर्गासाठी २ टक्के आरक्षणाची तरतुद करण्यात आली असून एकूण आरक्षण ५२ टक्के विहित केले आहे.

-२-

'भारतीय संविधान अनुच्छेद १४ तसेच १६ अन्वये सर्व प्रवर्गातील घटकांना समानता व समान संधी मिळावी' म्हणून मा. सर्वोच्च न्यायालयाने १९९३ साली मागासवर्गीय प्रवर्गासाठी आरक्षण ५० टक्क्यापेक्षा जास्त असू नये असा निवाडा दिला आहे.

रिट याचिका क्र. २९८९/१९९७, श्री. पांडुरंग एस. पखाले विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर, या प्रकरणी सुनावणी सुरु असताना मा. उच्च न्यायालयाच्या मुंबई खंडपीठाने अभियांत्रिकी पदवी अभ्यासक्रमाच्या १९९७-९८ या शैक्षणिक वर्षाच्या प्रवेश नियमावलीत संवैधानिक आरक्षणासाठी केलेली ५२ टक्के जागांची तरतुद मा. सर्वोच्च न्यायालयाने इंद्रा सॉहनी विरुद्ध केंद्र या प्रकरणी १९९३ साली दिलेल्या निवाडयानुसार नसल्यामुळे कायदेशीर नसल्याचे शासनाचे निदर्शनास आणून दिले आहे. (संदर्भ: १९९३-मा. सर्वोच्च न्यायालय ए.आर.-पृ.क्र.४७७, शीर्ष टिप्पणी (डब्ल्यू) प्रवेश नियमावलीतील राज्य शासनाने संवैधानिक आरक्षणासाठी केलेली ५२ टक्के जागांची तरतूद ही मा. सर्वोच्च न्यायालयाचा अवमान ठरु शकते असेही मा. उच्च न्यायालयाने स्पष्ट केले आहे. यावर संवैधानिक आरक्षणांचे प्रमाण ५२ टक्क्यावरुन ५० टक्के करण्याबाबतचे आदेश तात्काळ निर्गमित करण्यात येतील असे शासनातर्फे प्रतिपादन केल्यानंतर मा. उच्च न्यायालयाने समाधान व्यक्त केले असून उपरोक्त संदर्भात शासन आता खालीलप्रमाणे आदेश देत आहे.

शासन निर्णय:-

शासन आता या शासन निर्णयाद्वारे असे आदेश देत आहे की, उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या अधिपत्याखाली येत असलेल्या सर्व शैक्षणिक संस्थांतील अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशासाठी या विभागाने निर्गमित केलेल्या शासन निर्णय क्र. युएसजी १४९३/(२४२८)/विशि-४, दि.२२ जून, १९९५ अन्वये विशेष मागास प्रवर्गाकरिता राखून ठेवण्यात आलेल्या २ टक्के जागांचे आरक्षणाबाबत पुढील आदेशापर्यंत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येत आहे. हे आदेश १९९७-९८ या शैक्षणिक वर्षापासून लागू करण्यात येत असून तात्काळ अंमलात येतील व उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत शैक्षणिक संस्थांतील सर्व विद्या शाखांतील अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशासाठी लागू राहतील.

१. विशेष मागास प्रवर्गात ज्या जाती आहेत त्यापैकी काही जाती इतर मागासवर्गीयांमध्ये समाविष्ट होत्या. त्यामुळे पुर्वीपासून विशेष मागास प्रवर्गाचे प्रमाणपत्र धारक उमेदवारांची जात ज्या मागास प्रवर्गामध्ये समाविष्ट होती. त्या मागास प्रवर्गाच्या आरक्षणासाठी पात्र समजण्यात यावी.

२. भारतीय संविधानानुसार मंडल आयोगाने केलेल्या शिफारशीनुसार शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र.टीइएम १०९४/(६३०३)/तांशि-१, दि.३ जून, १९९४ मधील परिच्छेद क्र.४ मध्ये विहित केल्याप्रमाणे एकूण ५० टक्के जागा आरक्षित करण्यात याव्यात. सदर आरक्षण प्रत्येक संस्थेमध्ये अभ्यासक्रम निहाय राहील. मुक्त (मेरीट सीटस्) तसेच मूल्याधारित (पेमेंट सीटस्) जागांकरिता त्यांच्या त्यांच्या प्रमाणात असावे.

३. गुणवत्ता यादीनुसार प्रवेश प्रक्रिया केल्यानंतर जर कोणत्याही मागासवर्गीय प्रवर्गासाठी आरक्षित असलेल्या जागांपैकी काही जागा रिक्त राहिल्या तर त्या जागांवर एकूण प्रवेश क्षमतेच्या जास्तीत जास्त २ टक्के पर्यंत प्रवेशासाठी विशेष मागास प्रवर्गीय उमेदवारांना प्रवेशासाठी प्राधान्य देण्यात यावे.

४. रिक्त जागांवर विशेष मागास प्रवर्गातील उमेदवारांना कमाल २ टक्के जागांवर प्रवेश दिल्यानंतर जर जागा रिक्त राहिल्या तर त्या जागा इतर सर्व मागासवर्गीय प्रवर्गातील उमेदवारांची गुणवत्तेनुसार सरमिसळ करुन भरण्यात याव्यात.

३. शासन यापुढे असेही आदेश देत आहे की, १९९७-९८ या शैक्षणिक वर्षासाठी ज्या अभ्यासक्रमाची प्रवेश प्रक्रिया सुरु झाली असेल व दि.९.७.१९९७ रोजी किंवा तत्पूर्वी या विभागाच्या दि.२२ जून, १९९५ च्या शासन निर्णयानुसार प्रवेश देण्यात आले असतील तर त्याबाबत पुढील कार्यवाही करण्यात यावी:-

१. विशेष मागासवर्ग प्रवर्गांतर्गत करण्यात आलेल्या प्रवेशास बाधा न आणता पुढील प्रवेश प्रक्रियेत काही कारणास्तव होणाऱ्या रिक्त जागांवर ५० टक्के आरक्षित जागा जुळवून घ्याव्यात.

२. संवैधानिक आरक्षण कुठल्याही परिस्थितीत ५० टक्क्यांपेक्षा जास्त होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ओं. शि. विहाडे)
शासनाचे सहसचिव.

पुणे विद्यापीठ, गणेशखिंड
पुणे - ४११ ००७.

आरक्षण कक्ष
दि. २२.७.९७

संदर्भ :- आरक्षण/४२/४७१

प्रती,

१. मा.प्राचार्य/संस्था प्रमुख, सर्व महाविद्यालये, सर्व मान्यताप्राप्त संस्था
२. मा.विभाग प्रमुख,सर्व शैक्षणिक विभाग,पुणे विद्यापीठ, पुणे - ७.
३. मा.उपकुलसचिव, शैक्षणिक प्रवेश, पुणे विद्यापीठ, पुणे - ७.

महोदय,

वरील शासन निर्णय आपणाकडे माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी पाठवीत आहे. त्याची त्वरीत अंमलबजावणी करावी ही विनंती.

आपला विश्वासू,
सही/-
कुलसचिवांकरिता

Translated Version of Reservation Circulars

Ensuring 50% Constitutional Reservation should not get exceeded.

Government of Maharashtra
Department of Higher and Technical, and Employer.
Govt. Resolution No. TEM-3397/12926/9086/
Mantralaya Vistar Bhavan, Mumbai-400032
Date: 11/Jule/1997

Read:

1. Govt. resolution, Department of Higher and Technical, and Employer, Govt. Resolution No. UGC-1493/2428-VC-4, Date: 23/June/1994, the same corrigendum on 12/July/1994 thereof.
2. Govt. resolution, Dept. Social Welfare, Cultural Work, and Sport Dept. No. CBC-1494/Copy No. 236/MBK-5/ Date:13/June/1995 and the same corrigendum dated on 15/June/1995 thereof.
3. Govt. resolution, Dept. of General Administration, No. BCC-1094/Copy No. 68/94/16-B, Date: 15/June/1995 and the same corrigendum dated 21/March/1996
4. Govt. resolution No. UGC-1493/2428/VS-4, Date: 22/June/1995.
5. Additional Public Prosecutor, High Court Mumbai, Letter No. ADDL/AWP/SSG, Date: 10/July/1997.

Introduction:

Govt. resolution, Dept. of General Administration, No. BCC-1094/167/CRR -141/41/93/16-B, dated 23/March/1994 hereby 50% reservation has been ordained. After that, for the development of socially and educationally backward classes it has become the need of the hour to take some measures especially for the said classes, so as per the Govt. Resolution Dept. General Administration No. BCC-1094/Copy No. 68/94/16-B, Date: 8/Dec/1994 it has been ordered that the 2% reservation be given to the 'Special Backward Classes' SBC, in schedule 2 thereof. Apart from this the principle of 'Creamy Layer' will not be applicable to the said class.

So with the above provision, it has been finalized by the Department of Higher and Technical, and Employer, Govt. Resolution No. UGC-1493/2428-VC-4, Date: 22/June/1995 that the 2% reservation to be provided to the 'SBC'. Herewith the provision of 2% reservation has been provided to the 'SBC' consequently 52% reservation has been finalized in total. According to the Indian constitution, Article 14, and Article 16 provide equality and equal opportunity in the matter of public employment considering the same principle the Supreme Court of India, in its verdict, has put the cap of 50% reservation in total in the year 1993.

While hearing the writ petition No. 2989/1997, Shree Pandurand S. Pakhale Vs Maharashtra Govt. and other Hon. High Court of Mumbai brought notice to the Govt. of Maharashtra, that the reservation for the admission to degree courses in Engineering colleges is not congruent with the decision given by the Supreme Court of India in the Indira Sahni Vs Govt. of India in 1993. (Ref. 1993, Hon. Supreme Court A. R_ page no. 477). So the said admission process can violate the constitutional norms given by the Hon. Supreme Court. Hereby the order has been executed that the percentage of constitutional

Candidates eligible for the seats for their reserve category will also be eligible for the open category if they are meritorious.While giving admission in the open category, taking his/her former course and college into consideration in such case the admission to be considered in the open category. Doing so the question of wish and in-person presence will not arise. However, if the candidate is admitted in his/her reserve category but the same candidate fails to get the seat of his choice in that case the candidate has to present in person as per the given timetable then only his/her candidature will be considered in the open category considering his rank.

Schedule NO. 6: Candidates of the reserved category can seek admission in the open category as per his/her merit for that there will be no objection if the reservation cap gets exceeded in the institution.

2. This corrigendum is issued by the Dept. of General Administration, Govt. of Maharashtra.

In the name and ordered by the Governor of Maharashtra.

O. C. Bihade
Co-secretary, Maharashtra Govt.

The University of Pune
Pune-27

Reference: Reservation/42/370

Reservation Cell
Date: 8/July/1996

Hon. Principal/Director,
To all the affiliated and recognized colleges and institutions,

Respected sir/ma'am,

The above Govt. resolutions are being sent for your kind perusal and its due execution.

Regards:

Yours Faithfully

Vice-chancellor
Reservation cell, Pune University.

Ph. D/... Unit
Inward No. 5209
Date 20/8/2009

महाराष्ट्र शासन

क्रमांक जीईसी १०००/(१२३/२०००)तांशि.१
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-३२
दिनांक :- ८ ऑगस्ट, २००१

प्रति,
सहाय्यक कुलसचिव (शै.प्रवेश)
पुणेविद्यापीठ,
पुणे

विषय:- महिला आरक्षणासंबधी..

महोदय,

उपरोक्त विषयावरील आपण आपले क्रमांक शैक्षणिक प्रवेश २८०७, दिनांक २.७.२००१ चे पत्र कृपया पहावे.

२ महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विदयापीठे व त्यांना संलग्नीत असलेल्या महाविदयालयातील पदवी अभ्यासक्रमाकरिता महिलांसाठी ३० टक्के आरक्षण ठेवण्याबाबत शासन निर्णय, क्रमांक जीईसी १०००/(१२३/२०००)तांशि.१, दिनांक १७ एप्रिल, २००० अन्वये आदेश देण्यात आलेले आहेत. सदर आदेश फक्त पदवी स्तरावरील अभ्यासक्रमाकरिता लागू आहेत.

आपला विश्वासू,
(सही)
(श्या.र. चौरे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

Government of Maharashtra

Government of Maharashtra
No. GEC 1000/(123/2000)-1
Dept. of Higher and Technical Education,
Mantralaya Vistar Bhavan, Mumbai-32
Date: 8/August/2001

To,
Assistant Vice-chancellor
Pune University,
Pune.

Subject: Regarding Women's Reservation.

Respected Sir/Ma'am,

With respect to the above-mentioned subject, you are requested to read a letter of academic admission letter No. 2807, dated 2/July/2001.

Govt. of Maharashtra, Govt. resolution No. GEC 1000/(123/2000), dated 17/April/2000, hereby it has been notified that there will be 30% reservation for women in all the traditional universities and their affiliating colleges for degree courses. The said directive will be applicable only for the degree courses.

Yours Faithfully,
S. R. Choure
Executive Officer, Govt. of Maharashtra

महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विद्यापीठे व त्यांना संलग्नित असलेल्या महाविद्यालयांतील पदवी अभ्यासक्रमाकरिता महिलांसाठी 30 टक्के आरक्षण ठेवण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्र. जीईसी-1000/(123/2000)/तांशि-1
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई - 400032.
दिनांक : 17 एप्रिल, 2000

प्रस्तावना :

भारताच्या संविधानात स्त्री-पुरुष भेद न ठेवता समानतेचे तत्व हा नागरिकांचा मूलभूत हक्क मानण्यात आला आहे. तसेच महिलांच्या बाबतीतही घटनेत सकारात्मक धोरण स्विकारण्यात आले आहे. महिलांना पुरुषांच्या बरोबरीने संधी देणे अपेक्षित असले तरी विविध शिक्षण अभ्यासक्रमाकरिता स्त्रियांना समान संधी प्रत्यक्षात मिळत नाही. स्त्रियांच्या शैक्षणिक उन्नतीसाठी त्यादृष्टीने खरा प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार महिलांचे बलशालीकरण आणि समाजाच्या सर्व क्षेत्रामध्ये महिलांचा सक्रिय सहभाग करून सर्वांगीण मानवी विकासाच्या विविध क्षेत्रामध्ये सकारात्मक परिणाम घडवून आणण्यासाठी महिलांच्या शिक्षणाकडे जाणिवपूर्वक लक्ष देणे आवश्यक आहे. ही बाब विचारात घेवून शासन निर्णय दि. 22/6/1994 अन्वये शासनाने महिलांना शासकीय नोकरीमध्ये 30 टक्के जागा आरक्षित ठेवल्या आहेत. यामागील खरा हेतू साध्य होण्याकरिता आता महिलांना पदवी अभ्यासक्रमाकरिता 30 टक्के आरक्षण ठेवणे आवश्यक आहे. त्यानुसार महाराष्ट्र राज्यात पदवी स्तरावरील सर्व अभ्यासक्रमांकरिता महिलांसाठी 30 टक्के आरक्षण ठेवण्याबाबत शासनाचा विचार होता.

शासन निर्णय :

वरील सर्व वस्तुस्थिती विचारात घेवून शासन आता असे आदेश देत आहे की, महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विद्यापीठे व त्यांना संलग्नित असलेल्या सर्व शासकीय, अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालयांतील पदवी अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशांकरिता महिलांसाठी 30 टक्के आरक्षण ठेवण्यात येत आहे.

सदरचे आरक्षण बिनराखीव व राखीव या दोन्ही प्रवर्गासाठी लागू राहील. जर बिनराखीव जागा 100 असतील तर त्यापैकी 30 जागा महिलांकरिता आरक्षित राहतील.

तसेच सदरचे आरक्षण हे सध्या विविध सामाजिक प्रवर्गाकरिता विहित केलेल्या संविधानात्मक राखीव जागा अंतर्गत समांतर आरक्षण (Horizontal) राहील. उदाहरणार्थ जसे की, सध्या संविधानातील तरतुदीनुसार शासनाने अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांकरिता 13 टक्के जागा आरक्षित आहेत. त्यापैकी त्यातील 30 टक्के आरक्षण हे अनुसूचित जाती या प्रवर्गातील महिला उमेदवारांकरिताच ठेवण्यात येईल व जर या प्रवर्गातील किमान पात्रता असलेल्या महिला उमेदवार प्राप्त न झाल्यास त्या जागा अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील पुरुष संवर्गातून भरण्यात येतील. म्हणजेच जर प्रवेशाकरित एखाद्या विद्याशाखेसाठी प्रथम वर्षासाठी 100 जागा असतील तर त्यापैकी 13 जागा अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील उमेदवारांकरिता सध्या असलेले आरक्षण विचारात घेवून त्यापैकी 30 टक्के म्हणजेच 4 जागा ह्या अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील महिला उमेदवारांकरिता आरक्षित राहतील.

वर उल्लेखिलेल्या पद्धतीनेच इतर सर्व प्रवर्गाकरिताही सध्या असलेल्या आरक्षणांतर्गत महिलांना 30 टक्के समांतरपणे आरक्षण ठेवण्यात येईल. तसेच ज्या पदवी अभ्यासक्रमांकरिता मूल्यभारीत व मुक्त जागांवर देण्यात येतात हया प्रवेशाअंतर्गत देखील 30 टक्के आरक्षण महिलांकरिता देण्यात येईल.

सध्या सर्व तंत्र निकेतनांमध्ये पदविका अभ्यासक्रमासाठी महिलांकरिता शासन निर्णय क्र. डब्ल्युबीपी-1095/(2719) /व्यशि-5, दि. 17/1/1996 अन्वये ठेवलेल्या 25 टक्के आरक्षणात वाढ करून आता ते 30 टक्के इतके करण्यात येत आहे.

सदरच्या आरक्षित जागांवर जर महिला उमेदवार उपलब्ध झाल्या नाहीत तर या रिक्त जागा त्याच शैक्षणिक वर्षात पुरुष संवर्गातून भरण्यात येतील व या रिक्त जागांचा त्या पुढील शैक्षणिक वर्षात अनुशेष धरला जाणार नाही.

वैद्यकीय शिक्षण विभाग आणि कृषि व पदुम विभागांतर्गत येणा-या सर्व पदवी अभ्यासक्रमांकरिता आदेश संबंधित विभागांकडून स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

सदरचे आरक्षणविषयक आदेश शैक्षणिक वर्ष सन 2000-2001 पासून अंमलात येतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सही

(प्र. ह. क्षीरसागर)
शासनाचे सहसचिव

पुणे विद्यापीठ

संदर्भ क्र. आरक्षण/42/239

दिनांक : 17/5/2000

1) मा. प्राचार्य/मा. संचालक,
सर्व संलग्न महाविद्यालये / मान्यताप्राप्त संस्था.

2) मा. विभागप्रमुख, सर्व शैक्षणिक विभाग, पुणे विद्यापीठ.

महोदय,

उपरोक्त संदर्भीय शासन निर्णय आपणांकडे माहितीसाठी आणि योग्य त्या कार्यवाहीसाठी पाठवित आहे.

आपला विश्वासू

उपकुलसचिव,
आरक्षण कक्ष

Res 1

Translated Version of Reservation Circulars

The change in a specimen of applying the principle of Non-Creamy Layer to Nomadic Caste, Nomadic Tribes, Special Backward Class, and 'Other Backwards Classes' except Scheduled Castes and Scheduled Tribes.

Government of Maharashtra
Dept. of Social Justice, Cultural Work and Special Aid,
Govt. Circular No. CBC 10/2006/Copy No. 15/MVK-5
Mantralaya Vistar Bhavan, Mumbai-400032
Date: 5/June/2006

Read:

1. Govt. resolution, Dept. of General Administration No. BCC-1093/2167/CR-141/93/96-B, Date: 23/March/1994
2. Govt. resolution, Social, Cultural, and Sports Dept. No. CBC-1094/Copy No. 86/MVK-5/Date: 16/June/1994
3. Govt. resolution, Dept. of General Administration No. BCC-1094/Copy No. 94/16B/ Date:15/June/1995
4. Govt. resolution, Social, Cultural, and Sports Dept. No. CBC-1094/Copy No. 86/MVK-5/ Date: 5/June/1997
5. Govt. resolution, Social Justice, Cultural and Sport Dept. No. CBC-10/2001/Copy No. 120/MVK-5/ Date:1/Nov/2001
6. Govt. resolution, Social Justice, Cultural and Sport Dept. No. CBC-10/2001/Copy No. 111/MVK-5/ Date: 29/May/2003

Introduction:

As per the Govt. resolution, Dept. of General Administration, the principle of Creamy Layer has been applied to Nomadic Tribe (K), Nomadic Tribe (D), and Other Backward Classes only, dated 23/March/1994. Reservation Ordinance-2001, Article 4, sub-clause 2, hereby the principle of Non-Creamy Layer has been applied to de-notified caste (A), Notified Caste (A), Nomadic Tribe (B), Nomadic Tribes (K), Nomadic Tribes (D) as well as Other Backward Classes, Special Backward Classes except Scheduled Caste and Scheduled Tribes in Maharashtra Public Service Commission. To apply the above-said provision following instructions are given.

Govt. Circular:

1. Reservation Ordinance-2001, from the date 29/Jan/2004 hereby the principle of Non-Creamy Layer has been applied to de-notified caste (A), Notified Caste (A), Nomadic Tribe (B), Nomadic Tribes (K), Nomadic Tribes (D) as well as Other Backward Classes, Special Backward Classes except Scheduled Caste and Scheduled Tribes is to be executed.

The orders of the above provision regarding the degree course which falls under the Dept. of Medical and Dept. of Agriculture will separately and independently be issued by these departments.

The orders regarding the said reservation will be implemented from the academic year 2000-2001.

In the name and ordered by the Governor of Maharashtra.

P.H Kshirsagar
Co-secretary of Govt. of Maharashtra.

The University of Pune
Pune-27

Reference: Reservation/42/239

Reservation Cell
Date: 07/May/2000

To,
1. Hon. Principal/Director,
   To all the affiliated and recognized colleges and institutions,
2. To all the HoDs, Educational Department, Pune University, Pune-7

Respected sir/ma'am,

The above Govt. Resolution is being sent for your kind perusal and its due execution.

Regards:

Yours Faithfully,

Vice-chancellor
Reservation cell, Pune University.

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

LAW AND JUDICIARY DEPARTMENT

MAHARASHTRA ACT NO. VIII OF 2004

THE MAHARASHTRA STATE PUBLIC SERVICES (RESERVATION FOR SCHEDULED CASTES, SCHEDULED TRIBES, DENOTIFIED TRIBES (*VIMUKTA JATIS*), NOMADIC TRIBES, SPECIAL BACKWARD CATEGORY AND OTHER BACKWARD CLASSES) ACT, 2001.

(*As modified upto the 29th October 2012*)

PRINTED IN INDIA BY THE MANAGER, GOVERNMENT CENTRAL PRESS, MUMBAI AND PUBLISHED BY THE DIRECTOR, GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS, MAHARASHTRA STATE, MUMBAI 400 004

2012

[*Price* : Rs. 7.00]

THE MAHARASHTRA STATE PUBLIC SERVICES (RESERVATION FOR SCHEDULED CASTES, SCHEDULED TRIBES, DE-NOTIFIED TRIBES (*VIMUKTA JATIS*), NOMADIC TRIBES, SPECIAL BACKWARD CATEGORY AND OTHER BACKWARD CLASSES) ACT, 2001.

CONTENTS

PREAMBLE.

SECTIONS.

1. Short title, extent and commencement.
2. Definitions.
3. Applicability.
4. Reservation and percentage.
5. Reservation in promotion.
6. Carrying forward of reserved vacancies.
7. Responsibility and powers of compliance of Act.
8. Penalty.
9. Powers to call for records.
10. Representation in selection committee.
11. Irregular appointments void.
12. Protection of action taken in good faith.
13. Power to make rules.
14. Provisions of this Act to be in addition to any other law for the time being in force.
15. Savings.
16. Power to remove difficulties.

H 779—1

Explanation.—For the purposes of this clause the expression " Government aided institutions " shall also include institutions or industries which have been given either prior to coming into force of this Act or thereafter, aid in the form of Government land at concessional rates or any other monetary concessions by Government, or is recognised, licenced, supervised or controlled by Government ;

(*d*) " Government" means the Government of Maharashtra ;

(*e*) " Group ' A', ' B ', ' C ' or ' D' " means the posts falling within the Group ' A', ' B', ' C ' or ' D ', as the case may be, as classified by Government by issuing general or special orders issued in this behalf, from time to time ;

(*f*) " Nomadic Tribes " means the Tribes wandering from place to place in search of their livelihood as declared by Government from time to time ;

(*g*) " Other Backward Classes" means any socially and educationally backward classes of citizens as declared by the Government and includes Other Backward Classes declared by the Government of India in relation to the State of Maharashtra ;

(*h*) " prescribed " means prescribed by rules framed by the Government under this Act ;

(*i*) " public services and posts" means the services and posts in connection with the affairs of the State and includes services and posts in,—

(*i*) a local authority ;

(*ii*) a co-operative society established under the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960, in which Government is a shareholder. Mah. XXIV of 1961.

(*iii*) a Board or a Corporation or a statutory body established by or under a Central or a State Act which is owned and controlled by the Government or a Government Companies as defined in section 617 of the Companies Act, 1956 ; 1 of 1956.

(*iv*) an educational institution owned and controlled by the Government, which receives grant-in-aid from the Government including a university established by or under a Maharashtra Act ;

(*v*) any establishment ; and

(*vi*) respect of which reservation was applicable by Government orders on the date of commencement of this Act and which are not covered under sub-clauses (*i*) to (*v*) ;

(*j*) " recruitment year" means the English calendar year during which the recruitment is actually made ;

(*k*) "reservation" means the reservation of post in the services for the members of Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes, Special Backward Category and Other Backward Classes;

(*l*) " Scheduled Castes " and " Scheduled Tribes " shall have the meanings, respectively assigned to them in the clauses (24) and (25) of Article 366 of the Constitution of India ;

(*m*) " Special Backward Category" means socially and educationally backward classes of citizens declared as a Special Backward Category by the Government.

Applicability.

3. (*1*) This Act shall apply to all the appointments made in public services and posts except,—

(*a*) the super specialised posts in Medical, Technical and Educational field ;

(*b*) the posts to be filled by transfer or deputation ;

(*c*) the temporary appointments of less than forty-five days duration ; and

(*d*) the posts which is single (isolated) in any cadre or grade.

(2) The State Government shall, while entering into or renewing an agreement with any establishment for the grant of any aid as provided in the explanation to clause (c) of section 2, incorporate a condition for compliance with the provisions of this Act, by such establishment.

Reservation and percentage.

4. (*1*) Unless otherwise provided by or under this Act, the posts reserved for the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes, Special Backward Category and Other Backward Classes shall not be filled in by the candidates not belonging to that caste, tribe, category or class for which the posts are reserved.

(2) Subject to other provisions of this Act, there shall be posts reserved for the persons belonging to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes, Special Backward Category and Other Backward Classes, at the stage of direct recruitment

in public services and posts specified under clause (*j*) of section 2, as provided below :—

Description of Caste/Tribe/ Category/Class		Percentage of vacancies or seats to be reserved
(1) Scheduled Castes	..	13 per cent.
(2) Scheduled Tribes	..	7 per cent.
(3) De-notified Tribes (A)	..	3 per cent.
(4) Nomadic Tribes (B)	..	2.5 per cent.
(5) Nomadic Tribes (C)	..	3.5 per cent.
(6) Nomadic Tribes (D)	..	2 per cent.
(7) Special Backward Category	..	2 per cent.
(8) Other Backward Classes	..	19 per cent.
Total	..	52 per cent :

Provided that, Government may, by an order in the *Official Gazette*, provide that the percentage of reservation for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes, Special Backward Categories and Other Backward Classes, in all posts, shall be on the basis of latest census record of population of the,—

(*i*) State, in the case of State cadre posts, and

(*ii*) concerned district, in the case of district cadre posts :

Provided further that, the principle of " Creamy Layer" shall be applicable to all categories mentioned above except Scheduled Castes and Scheduled Tribes.

Explanation I.—For the purposes of this sub-section, the expressions " De-notified Tribes (A) ", " Nomadic Tribes (B)", " Nomadic Tribes (C) " and " Nomadic Tribes (D)" shall mean such Tribes or sub-Tribes, declared by Government, by general or special orders issued in this behalf, from time to time, to be "the De-notified Tribes (A)", "Nomadic Tribes (B)", " Nomadic Tribes (C)" and " Nomadic Tribes (D)".

Explanation II.—For the purposes of this sub-section, the expression " Creamy Layer" means the persons falling in the category of " Creamy Layer" as declared by Government in the Social Justice, Cultural Affairs and Sports Department by general or special orders issued in this behalf, from time to time :

Provided also that, if on the date of coming into force of this Act, if any additional reservation is in force for the Scheduled Tribes in Thane, Nashik, Dhule, Nandurbar, Raigad, Yavatmal, Chandrapur and Gadchiroli districts for direct recruitment in Groups C and D posts, under any Government orders, such reservation shall continue to be in force till such orders are modified or revoked.

(*3*) The reservation specified for the categories mentioned at serial numbers (3) to (6) (both inclusive) in the table under sub-section (*2*) shall be inter transferable. If suitable candidates for the posts reserved for any of the said categories are not available in the same recruitment year, the posts shall be filled by appointing suitable candidates from any of the other said categories.

(*4*) In all posts at the divisional level or district level the percentage of reservation occurring in a recruitment year in such categories of Group-C and Group-D posts as may be notified by the Government in this behalf, shall be maintained at such divisional or district level only.

5. (*1*) The reservation in promotion shall be at all stages of promotions. Reservation in promotion.

(*2*) On the date of coming into force of this Act, if any Government orders providing for reservation for any posts to be filled by promotion, are in force, the same shall continue to be in force unless modified or revoked, by Government.

6. (*1*) If in respect of any recruitment year, any vacancy reserved for any category of persons under sub-section (*2*) of section 4 remains unfilled, such vacancy shall be carried forward upto five years in case of direct recruitment and three years in case of promotion : Carrying forward of reserved vacancies.

Provided that, on the date of commencement of this Act, if any Government order regarding filling up the posts, in case of non availability of Backward Class candidates are in force, such Government orders shall continue to be in force unless modified or revoked, by Government.

(*2*) When a vacancy is carried forward as provided in sub-section (*1*) it shall not be counted against the quota of the vacancies reserved for the concerned category of persons for the recruitment year to which it is carried forward :

Provided that, the appointing authority may, at any time undertake a special recruitment drive to fill up such unfilled vacancies and if such vacancies remain unfilled even after such special recruitment drive then, it shall be filled up in the manner prescribed by Government.

Responsibility and powers of compliance of Act.

7. (*1*) The Government may, by order in writing, entrust upon every appointing authority or any officer under such authority, with the responsibility of ensuring the compliance with the provisions of this Act.

(*2*) The Government may, in the like manner, invest the appointing authority or officer referred to in sub-section (*1*), with such powers or authority as may be necessary for such authority or officer to effectively discharge such duty assigned to such authority or officer, under sub-section (*1*).

Penalty.

8. (*1*) Any appointing authority or officer or employee entrusted with the duty or responsibility under sub-section (*1*) of section 7 who willfully acts in a manner intended to contravene or defeat the purposes of this Act shall, on conviction, be punished with imprisonment for a term which may extend to ninety days or fine which may extend to five thousand rupees, or with both.

(*2*) No court shall take cognizance of an offence punishable under this section except with the previous sanction of the Government or officer authorized in this behalf by the Government.

Powers to call for records.

9. When it comes to the notice of the Government or is brought to its notice, that, any person belonging to any of the categories specified in sub-section (*2*) of section 4 is adversely affected, on account of non-compliance with the provisions of this Act or the rules made thereunder or the Government orders in this behalf, by any appointing authority, it may call for such records and pass such appropriate order as deemed fit.

Representation in selection committee.

10. (*1*) The Government may, by order, provide for nomination of officers belonging to Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Other Backward Classes in the selections, screening and departmental promotion committee for the purpose of selecting persons for appointment or promotions, as the case may be, to public services and posts.

(*2*) The Government may, by order, grant such concession in respect of fees for any competitive examination or such other similar examinations or interviews, and relaxation in upper age limit as it may be considered necessary in favour of the categories of persons specified in sub-section (*2*) of section 4.

(*3*) The Government orders in force on the date of the commencement of this Act, in respect of concessions and relaxation including concession in fees for any competitive examinations or such other similar examinations or interview and relaxation in the upper age limit shall continue to be applicable, unless modified or revoked, by Government.

Irregular appointments void.

11. Any appointments made, in contravention of the provisions of this Act shall be void.

Protection of action taken in good faith.

12. No suit, prosecution or other legal proceedings shall lie against any authority or person for anything done or purported to have been done in good faith in pursuance of the provisions of this Act or the rules made thereunder.

13. (*1*) The Government may, by notification in the *Official Gazette*, make rules to carry out the purposes of this Act. Power to make rules.

(*2*) Every rule made under this Act shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of the State Legislature, while it is in session for a total period of thirty days, which may be comprised in one session or in two or more successive sessions, and if, before the expiry of the session in which it is so laid or the session immediately following, both Houses agree in making any modification in rule or both Houses agree that the rule should not be made, and notify their decision to that effect in the *Official Gazette*, the rule shall, from the date of publication of such decision in the *Official Gazette*, have effect only in such modified form or be of no effect, as the case may be; so, however, that any such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done or omitted to be done under that rule.

14. The provisions of this Act shall be in addition to and not in derogation of the provisions contained in any other Act, for the time being in force. Provisions of this Act to be in addition to any other law for the time being in force.

15. The provisions of this Act shall not apply to cases in which selection process has already been initiated before the commencement of this Act, and such cases shall be dealt with in accordance with the provisions of law and Government orders as they stood before such commencement. Savings.

Explanation.—For the purposes of this section, the selection process shall be deemed to have been initiated where, under the relevant service rules,—

(*i*) recruitment is to be made on the basis of written test or interview only, and such written test or the interview, as the case may be, has started, or

(*ii*) recruitment is to be made on the basis of both, the written test and interview and such written test has started.

16. (*1*) If any difficulty arises in giving effect to the provisions of this Act, the Government may, on occasion arises, by an order published in the *Official Gazette*, do anything not inconsistent with the provisions of this Act, which appears to it to be necessary or expedient for removing the difficulty : Power to remove difficulties.

Provided that, no such order shall be made after the expiry of a period of two years from the date of commencement of this Act.

(*2*) Every order made under this section shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of the State Legislature.

Maharashtra Government Publication can be obtained from—

- THE DIRECTOR
  GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION
  MAHARASHTRA STATE
  Netaji Subhash Road,
  MUMBAI 400 004.
  Phone : 022 - 23632693, 23630695,
  23631148, 23634049
- THE MANAGER
  GOVERNMENT PHOTOZINCO PRESS AND BOOK DEPOT
  Photozinco Press Area, Near G.P.O.,
  PUNE 411 001.
  Phone : 020 - 26125808, 26124759
- THE MANAGER
  GOVERNMENT PRESS AND BOOK DEPOT
  Civil Lines,
  NAGPUR 440 001.
  Phone : 0712 - 2562615
- THE ASSTT. DIRECTOR
  GOVERNMENT STATIONERY, STORE AND BOOK DEPOT
  Shaha Ganj, Near Gandhi Chowk,
  AURANGABAD 431 001.
  Phone : 0240 - 2331468, 2331525
- THE MANAGER
  GOVERNMENT PRESS AND STATIONERY STORE
  Tarabai Park,
  KOLHAPUR 416 003.
  Phone : 0231-2650395, 2650402

AND THE RECOGNISED BOOKSELLERS

महाराष्ट्र राज्याबाहेरील अनुसूचित जाती व इतर मागासवर्गीय सवलतीस पात्र नसल्याबाबत ...

महाराष्ट्र शासन

समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग,

शासन परिपत्रक क्र.सीबीसी-1290/23116/प्र.क्र.378/मावक-5,

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-400 032. दिनांक: 24 ऑगस्ट, 1995.

वाचा:- 1) गृह मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली, यांचे पत्र क्र.बीसी-12025/2/76/एससीटी-1, दिनांक 22 मार्च 1977

2) गृह मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली, यांचे पत्र क्र.बीसी-16014/1/82/एससी अँन्ड बीसीडी-1, दिनांक 18-11-1982.

3) गृह मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.बीसी-16014/1/82/एससी अँन्ड बीसीडी-1, दिनांक 6 ऑगस्ट, 1984.

4) गृह मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.बीसी-16014/1/82/एससी अँन्ड बीसीडी-1, दिनांक 22 फेब्रुवारी, 1985.

5) शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व पर्यटन विभाग, क्र.सीबीसी-1084/54577/1815/बीसीडब्ल्यू-5, दिनांक 1 नोव्हेंबर 1985.

परिपत्रक:- ॲक्शन कमिटी ऑन इश्यू ऑफ कास्ट सर्टिफिकेट टू शेड्युल कास्ट्स अँन्ड शेड्युल ट्राईब्स इन द स्टेट ऑफ महाराष्ट्र व इतर यांनी सर्वोच्च न्यायालयात भारत सरकार विरुध्द रिट पिटीशन (सी) क्रमांक:893/90 दाखल केले. त्या याचिकेत "ए" राज्याशी संबंधित असलेली अनुसूचित जात व अनुसूचित जमातीची व्यक्ती "ब" राज्यात स्थलांतरीत झाल्यावर त्या राज्यात सारखीच नामसदृष्य जात/जमात राज्य घटनेच्या हेतूसाठी "ब" त्या राज्याशी संबंधित अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती म्हणून निर्देशित केली गेली असल्यास स्थलांतरीत राज्यात अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमातीकरीता असलेले हक्क/सवलतीकरीता पात्र समजले जाईल काय हा प्रश्न याचिकेत उपस्थित केला होता. त्या याचिकेवर दिनांक 18-7-94 रोजी सर्वोच्च न्यायालयात घटनापिठाने जो निर्णय दिला आहे, त्या निर्णयाच्या अनुषंगाने पुढीलप्रमाणे शासनाकडून निदेश देण्यात येत आहेत.

(1) ज्या अनुसूचित जाती/सामाजिक व शैक्षणिकदृष्टया मागासलेल्या वर्गातील व्यक्ती (इतर मागासवर्ग) महाराष्ट्राबाहेरील राज्यातून महाराष्ट्रात स्थलांतरीत झाल्यास त्यांच्या मूळच्या राज्यात त्यांना जो अनुसूचित जाती/सामाजिक व शैक्षणिकदृष्टया मागासलेल्याचा दर्जा (इतर मागासवर्ग) त्यांना प्राप्त झालेला आहे. त्या दर्जाच्या आधारे फक्त मूळच्या राज्यात त्यांना अनुसूचित जाती/सामाजिक व शैक्षणिकदृष्टया मागासलेल्या वर्गाकरीता देय असलेले फायदे/सवलती प्राप्त होतील. महाराष्ट्र राज्यात त्यांना कोणत्याही सवलती/फायदे प्राप्त होणार नाहीत.

(2) एका राज्यातून दुस-या राज्यात नोकरी शिक्षण वगैरे करीता स्थलांतरीत होणा-या अनुसूचित जातीच्या व्यक्तींना ते ज्या राज्यात स्थलांतरीत झाले असतील, त्या राज्यात जातीची प्रमाणपत्रे मिळत नाही. स्थलांतरीतांची ही अडचण दूर करण्याकरीता केंद्र शासनाने त्यांच्या दिनांक 22-3-77 च्या पत्र क्रमांक:बीसी-12025/2/76/एससीटी-1, मधील सूचनांत अंशतः बदल करुन दिनांक 18-11-82, 6-8-84 आणि दिनांक 22-2-85 च्या वर नमूद केलेल्या पत्रान्वये एका राज्यातून दुस-या राज्यात स्थलांतरीत झालेल्यांना त्यांच्या वडिलांना त्यांच्या मूळ राज्यातील सक्षम अधिका-याने दिलेल्या प्रमाणपत्राच्या आधारावर ज्या प्रकरणात मूळ राज्यामार्फत चौकशी करणे आवश्यक आहे, अशी प्रकरणे वगळता जातीची प्रमाणपत्र द्यावीत. अशा सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत. स्थलांतरीतांना जातीचे प्रमाणपत्र घेण्यासाठी त्यांना त्यांच्या मूळ राज्यात जावे लागू नये व ते ज्या राज्यात स्थलांतरीत झाले असतील त्या राज्यात त्यांना जातीचे प्रमाणपत्र मिळावे या उद्देशाने ही सवलत दिलेली आहे. या प्रमाणपत्राच्या आधारावर त्यांना त्यांच्या मूळ राज्यात जो दर्जा प्राप्त झालेला आहे व त्या जाती/वर्गासाठी ज्या सवलती देय होतात त्या सवलतीचा लाभ घेता येईल. तसेच केंद्र सरकार तर्फे देण्यात येणा-या सवलती देखील त्यांना देय ठरतील. परंतु महाराष्ट्र राज्यात जे स्थलांतरीत झाले असतील त्यांना राज्यातील सवलती प्राप्त होणार नाहीत असे पुनः एकदा स्पष्ट करण्यात येत आहे.

(3) महाराष्ट्र राज्यात व अन्य राज्यात ज्या समान जाती आढळून येतात अशा जातीपैकी एखाद्या समान असलेल्या जातीचे

रोटा/एच-943(2000-9-95) कृ.मा.प.

प्रमाणपत्र महाराष्ट्राबाहेरील राज्यातील सक्षम प्राधिकार-याने दिलेले असल्यास त्या प्रमाणपत्र धारकास ह्या राज्यातील कोणतेही फायदे प्राप्त होणार नाहीत.

2. शालेय शिक्षण विभाग, उच्च व तंत्र शिक्षण व सेवायोजन विभाग, आणि वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागांनी त्यांच्या नियंत्रणाखालील शासकीय व निमशासकीय कार्यालयाकरीता स्वतंत्ररित्या परिपत्रकाद्वारे वरील तरतुदी निदर्शनास आणण्यात याव्यात.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

व. वं. कांबळे,
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

राज्यपालांचे सचिव,
मुख्यमंत्र्यांचे सचिव,
* सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
महालेखापाल, महाराष्ट्र 1/2, मुंबई/नागपूर,
सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
मुख्य महानगर दंडाधिकारी,
सर्व जिल्हा दंडाधिकारी,
सर्व तालुका कार्यकारी दंडाधिकारी,
सर्व विभागीय आयुक्त,
संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
संचालक, शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
आयुक्त आदिवासी कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक,
संचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे,
सहसंचालक (जाप्रत), समाजकल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी,
सर्व जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
समाजकल्याण अधिकारी, बृहन्मुंबई, मुंबई,
* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपिल शाखा, मुंबई,
* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ न्याय शाखा, मुंबई,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,

त्यांना विनंती करण्यात येते की, त्यांनी सदर आदेश त्यांचे अधिपत्याखालील सर्व विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख यांचे निदर्शनास आणून द्यावेत.

सर्व कार्यासने, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग,
निवड नस्ती, का. मावक-5.

---

* पत्राद्वारे.

Non-Eligibility of Scheduled Castes and Scheduled Tribes and other Backward Classes out of Maharashtra State.

The Govt. of Maharashtra
Dept. Social Welfare, Cultural and Sport.
Govt. resolution No. CBC-I290/23116/Copy no.-578/MVK-5,
Mantralaya Vistar Bhavan, Mumbai-400032,
Date: 24/August/1995

Read:

1. Letter No. BC-12025/2/76/SCT- of Home Ministry, Govt. of India, New Delhi, Dated: 22/March/1977
2. Letter No. BC-16014/1/82/SC & BCDD-1 of Home Ministry, Govt. of India, New Delhi, Dated: 18/Nov/1982
3. Letter No. BC-16014/1/82/SC & BCDD-1 of Home Ministry, Govt. of India, New Delhi, Dated: 6/August/1984
4. Letter No. BC-16014/1/82/SC & BCDD-1 of Home Ministry, Govt. of India, New Delhi, Dated: 22/Feb/1985
5. Govt. resolution, Dept. Social Welfare, Cultural and Sport No.CBC-1084/54577/1813/BCW, Date: 1/Nov/1985

Circular:

Writ Petition (C) No. 893/90 has been filed in the Supreme Court by the action committee on the issue of caste certificate to Scheduled Caste and Scheduled Tribes in the state of Maharashtra. Hereby the said petition, a question was raised if the SCs and STs of State A migrated to State B and in the B state the same castes have been notified alike by the Indian Constitution then, will they be eligible for the same rights and facilities in the B state? The Bench of Supreme Court gave its verdict on 18/July/1994 hereby the following orders have been given to execute the same.

1. The Scheduled Caste, Socially and Economically Backward Classes and Other Backwards Classes from outside the state of Maharashtra. If they migrated to Maharashtra, then the said castes can avail themselves of the benefit and right in their respective state from which they belong. They are not eligible to seek and avail of any benefit in the state of Maharashtra.
2. The Scheduled Caste migrated from one state to another for Job and Education then they will not be eligible to get caste certificate in the migrated state. To do away with this hurdle Central Govt. in its letter No. 12025/2/76/SCT-1, dated 2/March/1977 changed the earlier order on 18/Nov/1982 and made it clear that, on the basis of certificates issued by the competent authority of the native state to the migrated person's father, the same certificates can be issued by the state in which they have migrated to. It has notified on 22/May/1985 just to obtain

certificates conveniently and hassle-free. It is to be noted that the same status of the cast is to be given in the migrated state which was earlier in the state of origin. They are eligible to avail themselves of the benefit of Central Govt. as well. However, this has been clarified once again that they are ineligible to avail of the benefit in the state of Maharashtra.

3. The same castes are prevalent in others as well as in Maharashtra if both are alike in status in both the state. If the certificate is issued by the competent authority outside the state of Maharashtra, then they would not eligible to avail the benefits in the state of Maharashtra by the holder of the certificate outside the state of Maharashtra.

2. Under the suzerainty of governmental and non-governmental officials, Dept. of Education, Dept. Higher and Technical and Employer, Medical Education, Pharmaceutical and other this same to be brought to notice by circular independently.

In the Name and Ordered by the governor, Govt. of Maharashtra.

V. B. Kamble
Vice-Secretary, Govt. of Maharashtra.

Copy to,

Secretary of Governor
Secretary of Chief Minister
Secretary, Maharashtra Public Service Commission
Controller and Auditor General of Maharashtra ½, Mumbai and Nagpur
Secretary, Dept. of General Administration, Mantralaya, Mumbai
Secretary, Dept. of Tribal Development, Mantralaya, Mumbai
Principle Metropolis Magistrate
All District Magistrate
All Tahsildar
All Divisional Commissioners
Director, Social Welfare Office, Maharashtra State
Director, Education, Maharashtra State
Commissioner of Tribal Welfare, Maharashtra
Director, Tribal Research and Training Organization, Pune
All the divisional Social Welfare Officers.
All District Social Welfare Officer
All CEOs of District
Social Welfare Officer, Mumbai
Appellate Division Bombay High Court

All ministerial departments are hereby requested that the orders are to be implemented under their authority.

उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभागातील
अधिपत्याखाली सर्व तंत्र शिक्षण संस्थामधून
" विशेष मागास प्रवर्गाकरिता " राखीव जागा
ठेवणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग
शासन शुद्धिपत्रक क्रमांक विशएस ३३९५/११४०७/(६९४०) ताशि १
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक २१ मार्च, १९९६

संदर्भ :—(१) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग
क्रमांक : युएसजी १४९३/(२४२८) विशि-४
दिनांक २२ जून, १९९५

शासन शुद्धिपत्रक :—

संदर्भाधीन दिनांक २२ जून, १९९५ च्या शासन निर्णयान्वये शासकीय/अनुदानित/विद्यापीठ व्यवस्थापित/विना अनुदानित संस्थांतील अभियांत्रिकी/वास्तुशास्त्र/औषधनिर्माण शास्त्र वा व्यवस्थापन शास्त्र इत्यादी व्यावसायिक विद्याशाखांच्या पदवी/पदविका अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षाचे प्रवेश करण्यासाठी मागासवर्गीयांकरिता आरक्षणाचे प्रमाण शासनाने यापूर्वीच खालीलप्रमाणे विहित केले आहे.

(१)	अनुसूचित जाती व अनुसूचित जातींतील बौद्ध धर्म स्वीकारलेल्या व्यक्ती	१३ टक्के
(२)	अनुसूचित जमाती	७ टक्के
(३)	विमुक्त जाती (१४ तत्सम जाती)	३ टक्के
(४)	भटक्या जमाती (जानेवारी १९९० पूर्वीच्या २८ व तत्सम जमाती)	२.५ टक्के
(५)	भटक्या जमाती (धनगर व तत्सम जमाती)	३.५ टक्के
(६)	भटक्या जमाती (वंजारी व तत्सम जमाती)	२ टक्के
(७)	इतर मागासवर्गीय (ओ.बी.सी.)	१९ टक्के
(८)	विशेष मागासवर्गीय प्रवर्ग (एस.बी.सी)	२ टक्के
	एकूण :	५२ टक्के

संदर्भाधीन दिनांक २२ जून, १९९५ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद ४, ५ व ६ मध्ये खालील-प्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहेत :—

१. परिच्छेद क्र. ४ :—उपरोक्त आरक्षण प्रत्येक संस्थेत अभ्यासक्रमनिहाय असेल व ज्या अभ्यासक्रमांच्या प्रवेश पद्धतीत मुक्त व मुल्यभारीत प्रकाराच्या जागा असतात त्या अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशा-साठी प्रत्येक प्रकारास त्या त्या प्रमाणात लागू पडेल.

परिच्छेद क्र. ५ :—संवर्गनिहाय आरक्षित जागा प्रथमतः भरण्यात याव्यात. एखाद्या मागासवर्गीय संवर्गातून उमेदवार उपलब्ध नसतील तर त्या संवर्गातील रिक्त जागा उर्वरीत संवर्गाच्या एकत्रित यादीतील गुणवत्तानुक्रमानुसार पूर्व नियोजित वेळी उपस्थित राहणाऱ्या उमेदवारांचा त्यांच्या विनंतीवरुन दुसऱ्या चांगल्या पसंतीच्या जागेवर प्रवेश बदल देण्यासाठी पुर्नविचार करण्यात यावा.

मागासवर्गीयांसाठी आरक्षित असलेल्या जागांवर प्रवेश घेतलेले उमेदवार सर्वसाधारण गुणवत्तानु-क्रमानुसार खुल्या जागांवरील प्रवेशासाठी देखील पात्र राहतील. खुल्या जागेवर प्रवेश देतांना पूर्वीची संस्था अभ्यासक्रम संगत अबाधित राहत असेल तर सर्व सवलतींसह अशा प्रवेशांची समस्तरपालट करण्यात येऊन अशा उमेदवारांना खुल्या जागांवर प्रवेश मिळाला आहे असे समजण्यात यावे. त्यासाठी उमेदवाराने उपस्थित राहण्याची किंवा पसंती/इच्छा कळविण्याचा प्रश्न उद्भवणार नाही. परंतु राखीव जागेवर प्रवेश झाला त्याक्षणी स्वतःचे पसंतीनुसार उपलब्ध नसलेल्या जागेवर खुल्या संवर्गातून प्रवेश मिळण्यासाठी पुनर्विचार व्हावा अशी इच्छा असेल तर मात्र उमेदवारास खुल्या जागांसाठी होणाऱ्या प्रवेश प्रक्रियेच्या पूर्वनियोजित वेळापत्रकानुसार आपल्या सर्वसामान्य गुणवत्तानुक्रमानुसार उपस्थित राहणे आवश्यक राहील. अन्यथा अशा प्रवेश पालटासाठी त्यांचा पुनर्विचार करता येणार नाही.

परिच्छेद क्र. ६ :—मागासवर्गीय उमेदवारांचे सर्वसाधारण गुणवत्तानुक्रमानुसार खुल्या जागांसाठी प्रवेश करतांना संस्थेत/अभ्यासक्रमात मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे प्रमाण शासन निर्धारित प्रमाणापेक्षा अधिक झाले तर त्यास कोणतीही हरकत राहणार नाही.

२. हे शुद्धिपत्रक सामान्य प्रशासन विभागाच्या संमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(ओं. शि. बिहाडे)
सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

पुणे विद्यापीठ, पुणे ७

संदर्भ क्र. आरक्षण / ४२ / ३७०
आरक्षण कक्ष
दिनांक : ८-७-९६.

मा. प्राचार्य / संचालक,
सर्व संलग्न महाविद्यालये, / मान्यताप्राप्त संस्था.

महोदय,

वरील शासन निर्णय आपणांकडे माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी पाठवीत आहे.

कळावे,

आपला विश्वासू,
सही/-
उपकुलसचिव,
आरक्षण कक्ष

पु. वि. मु.—५००-७-९६ (६१७)

Translated Version of Reservation Circulars

To administer the reservation to 'Special Backward Classes' in all the educational institutes under the suzerainty of Higher and Technical, and Employer Department.

Government of Maharashtra
Department of Higher and Technical, and Employer.
Govt. corrigendum No. 1395/6940-VC-4
Mantralaya Vistar Bhavan, Mumbai-400032
Date: 21/March/1996

Reference: Govt. resolution, Department of Higher and Technical, and Employer
No. UGC 1493/2828 VC-4
Date: 22/June/1995

Govt. Corrigendum:
Reference date: 22/June/1995 hereby the govt. resolution Govt./Aided Universities/Non-aided Engineering. Architecture, Pharmacology, Management etc. to seek admission for 1st year UG & PG course in these professional courses following percentage of reservation was already executed.

1.	Schedule caste (person embraced the Buddhism)	13%
2.	Scheduled Tribes	07%
3.	Tribes (14 more of)	03%
4.	Nomadic Tribes (Tribes before 1990 and more of 28)	2.5%
5.	Nomadic Tribes (Dhangar and more of, as listed)	3.5%
6.	Nomadic tribes (Vanjari and more of, as listed)	02%
7.	Other Backward Class (OBC)	19%
8.	Special Backward Class (SBC)	02%
	Total	52%

With reference to the above Govt. resolution dated 22/June/19955 following amendments have been done in schedules 4, 5, 6.

1. Schedule No. 4: The said reservation is to be executed course-wise and for the value-added course in proportion to their percentage.

Reserved seats are to be filled first. Even though the candidate has secured admission on reserve seats, his candidature should be considered on a merit basis in accordance with his merit for upgraded courses as per the college rules.

Schedule No. 5: reserved seats to be filled in category wise first. In case of non-availability of candidates from the reserved category then the vacant seats of these categories are to be filled in by the candidate of the other category in due time.

reservation reduced to 50% from 52% with immediate effect. Consequently, the following reservation has been applied with the new Govt. Resolution.

Govt. Resolution:

All the educational institutions that come under the suzerainty of Department of Higher and Technical, and Employer, Govt. Resolution No. UGC-1493/2428-VC-4, Date: 22/June/1995 issued by the same department the execution of 2% reservation for the 'SBC' the following action is being taken with respect to the 2% reservation for the 'SBC' until further order. The same orders are being executed from the academic year 1997-98 on the behalf of the Department of Higher and Technical across courses of the educational institution.

1. Categories that are in the 'Other Backward Classes' were incorporated in the 'Special Backward Classes'. Due to this the caste certificate of the 'SBC' is to be considered as the 'SBC'.
2. Indian Constitution, according to the recommendations of Mandal Commission, Govt. Resolution No. TEM 1094/6303/TC-1, Date: 3/June/1994, Schedule No. 4 hereby 50% seats to be reserved. The said reservation will be applicable in each institution course wise. Besides merit seats and payment seats the said reservation is to be in proportion to their seats.
3. Once the merit list of admission is completed as per the 'merit list', despite the seats for the reserved category being still vacant then the 2% of seats are to be given to the 'SBC' in admission.
4. Even after filling the maximum 2% of vacant reserved seats of the 'SBC' if still, seats are vacant then in such case the seats of 'OBC' category to be filled in as per the 'merit list.
5. Apart from this, if the admission process started for the academic year 1997-98 by the govt. resolution dated 9/July/1997 or 22/June/1995 then the following Govt. orders are to be implemented.
    1. All the 50% vacant seats are to be filled in such a way that the reservation of seats for the 'SBC' will not get affected.
    2. This is to be noted that the cap of 50% should not get exceeded at all costs.

In the name and ordered by the Governor of Maharashtra.

O. S. Vihade
Co-secretary, Govt. of Maharashtra.

The University of Pune
Pune-27

Reference: Reservation/42/473

Reservation Cell
Date: 22/July/1997

To,
Hon. Principal/Director,
To all the affiliated and recognized colleges and institutions,
To all the HoDs, Educational Department, Pune University, Pune-7
To Vice-chancellor, Academic Admission, Pune University, Pune-7

Respected sir/ma'am,

The above Govt. resolutions are being sent for your kind perusal and its due execution.

Regards:

Yours Faithfully,
Vice-chancellor
Reservation cell, Pune University.

उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभागाच्या
अधिपत्याखालील सर्व शैक्षणिक संस्थांमधून
मागास प्रवर्गांकरिता राखीव जागा ठेवण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग

शासन शुद्धिपत्र क्रमांक - यूएसजी-१४९३/[२४२८]/विशि-४

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०००३२.

दिनांक : ७ फेब्रुवारी, १९९६.

वाचा :—(१) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. यूएसजी-१४९३/२४२८/विशि-४, दि. २३ जून, १९९४ व समक्रमांकित शुद्धिपत्र दिनांक १२ जुलै, १९९४.

(२) शासन निर्णय समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग क्रमांक - सीबीसी-१४९४/प्र. क्र. २३६/मावक-५, दि. १३ जून, १९९५ व समक्रमांकित शुद्धिपत्रक दि. १५ जून १९९५.

(३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी-१०९४/प्र. क्र. ६८/९४/१६-ब, दिनांक १५ जून १९९५.

(४) शासन निर्णय, क्रमांक-यूएसजी-१४९३/[२४२८]/विशि-४, दिनांक २२ जून १९९५.

शासन शुद्धिपत्रक : शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्रमांक-यूएसजी-१४९३/[२४२८]/विशि-४, दि. २२ जून १९९५ च्या परिच्छेद ४ व ५ मध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहेत :

२. परिच्छेद-४ : सदर आरक्षण प्रत्येक संस्थेमध्ये अभ्यासक्रमनिहाय असेल आणि ते मुक्त आणि मूल्याधारित जागांकरिता त्यांच्या त्यांच्या प्रमाणात असेल.

तंत्रशिक्षण विभाग वगळता इतर शैक्षणिक विभागांतर्गत येणाऱ्या बिगरराखीव जागा या प्रथमतः भरण्यात याव्यात. यामध्ये गुणवत्तेनुसार असणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचादेखील समावेश अराखीव उमेदवार म्हणून असेल. या विद्यार्थ्यांचा समावेश आरक्षणामध्ये करण्यात येऊ नये. यासाठी विद्यार्थ्यांनी आपला प्रवेश अराखीव म्हणून समजण्यासाठी पसंती कळविण्याचा प्रश्न उद्‌भवत नाही. उर्वरित जागा आरक्षणानुसार भरण्यात याव्यात, असे करताना शैक्षणिक संस्थांमध्ये मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे प्रमाण ५२% पेक्षा अधिक झाले तर त्यास कोणतीही हरकत नाही.

परिच्छेद-५ मधील "मात्र बदलाबदलीने इतर प्रवर्गातून/पासून ५२% पेक्षा अधिक असणार नाही" हे शेवटचे वाक्य पूर्णतः वगळण्यात यावे.

४. हे शुद्धिपत्रक सामान्य प्रशासन विभागाच्या संमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सही/- **अ. मा. भट्टलवार**
अवरसचिव, महाराष्ट्र शासन

पुणे विद्यापीठ
पुणे-७

संदर्भ : आरक्षण/४२/१२५

आरक्षण कक्ष
दि. : ४-३-९६

मा. प्राचार्य/मा. संचालक,
सर्व संलग्न महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्था.

महोदय,

वरील शासन निर्णय आपणाकडे माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी पाठवीत आहे.

कळावे.

आपला विश्वासू ,

सही/-
उपकुलसचिव (आरक्षण कक्ष)

पु.वि.मु.—५००—३—९६ (२८५४) [m-3]

प्रगत व उन्नत गटाचे तत्व (नॉन क्रीमिलेअर) अनुसूचित जाती व्यतिरिक्त, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गांना लागू करतांना प्रमाणपत्राच्या नमुन्यातील बदल.

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक सीबीसी १० /२००६/ प्र.क्र.१५/ मावक ५
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०००३२
दिनांक : ५ जून, २००६

वाचा :- १) शा.नि. सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी-१०९३/२१६७/सीआर-१४१/९३/१६-ब, दिनांक २३ मार्च, १९९४

२) शा.नि. स.क., सां.का. व क्री. विभाग क्र.सीबीसी-१०९४/प्र.क्र.८६/मावक-५, दिनाक १६ जून, १९९४

३) शा.नि. सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी-१०९४/प्र.क्र.६८/९४/१६-ब, दिनांक १५ जून, १९९५

४) शा.नि. स.क., सां.का. व क्री.विभाग क्र.सीबीसी-१०९४/प्र.क्र.८६/मावक-५, दिनाक ५ जून, १९९७

५) शा.नि. सा.न्या., सां.का., क्री. व वि.स.विभाग क्र.सीबीसी-१०/२००१/प्र.क्र.१२०/ मावक-५. दिनाक १ नोव्हेंबर, २००१

६) शा.नि. सा.न्या., सां.का. व वि.स.विभाग क्र.सीबीसी-१०/२००१/प्र.क्र.१११/मावक-५, दिनाक २९ मे, २००३

प्रस्तावना :- सामान्य प्रशासन विभाग, दिनांक २३ मार्च, १९९४ च्या शासन निर्णयानुसार केवळ भटक्या जमाती (क) भटक्या जमाती (ड) आणि इतर मागासवर्गांना उन्नत व प्रगत गटाचे (क्रिमीलेअरचे) तत्व लागू केलेले आहे. आता महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा - अनुसूचित जाती / जमाती व विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण अधिनियम - २००१ मधील कलम चार पोट कलम २(दोन) च्या परंतुका अन्वये उन्नत व प्रगत गटाचे (क्रिमीलेअरचे) तत्व अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती व्यतिरिक्त निरधिसूचीत जाती (अ) (विमुक्त जाती - अ), भटक्या जमाती (ब), भटक्या जमाती (क), भटक्या जमाती (ड) त्याचबरोबर इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागास प्रवर्ग या मागास प्रवर्गांना लागू करण्याची तरतूद केली आहे. सदर तरतूद विचारात घेऊन उन्नत व प्रगत गटाचे (क्रिमीलेअरचे) तत्व लागू करण्यासंबंधी खालील प्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

शासन परिपत्रक :- आरक्षण अधिनियम २००१ हा अधिनियम अंमलात आणल्याच्या दिनांक २९ जानेवारी, २००४ पासून अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती व्यतिरिक्त निरधिसूचीत जाती

(विमुक्त जाती - अ), भटक्या जमाती (ब), भटक्या जमाती (ड), इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागास प्रवर्ग यांना उन्नत व प्रगत गटाचे (क्रिमीलेअरचे) तत्त्व लागू करण्यात येत आहे.

२. पदोन्नती वगळता ज्या ज्या प्रयोजनाकरिता आरक्षणाचे आदेश लागू करण्यात आलेले आहेत, त्या त्या सर्व प्रयोजनाकरिता क्रिमीलेअरचे तत्त्व लागू राहील व त्याप्रमाणे प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक राहील.

३. उन्नत व प्रगत गटाच्या (क्रिमीलेअरच्या) मार्गदर्शक तत्वासंदर्भात सामान्य प्रशासन विभागाने व विहित उत्पन्न मर्यादेसंदर्भात या विभागाने वेळोवेळी काढलेले आदेश विचारात घेण्यात यावेत.

४. संदर्भाधीन शासन निर्णय दिनांक १६ जुन, १९९४ मधील मुद्दा क्रमांक ४ खाली, " . आदेश भटक्या जमाती (क) धनगर व तत्सम जाती, भटक्या जमाती (ड) वंजारी व तत्सम जाती आणि इतर मागासवर्ग यांना लागु रहतील" हा परिच्छेद वगळण्यात येत आहे.

५. अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती सोडुन विमुक्त जाती भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग यांना उन्नत व प्रगत गटाच्या तत्वानुसार प्रमाणपत्राचा नमुना परिशिष्ट "अ" प्रमाणे राहील.

हे शासन परिपत्रक सामान्य प्रशासन विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे. तरी सर्व संबंधित प्राधिकाऱ्यांनी वरील सूचना तातडीने अमलात आणाव्यात.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असुन त्याचा संगणक संकेतांक २००६०६०५१५३०३८००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

बलदेव चंद

(बलदेव चंद)
प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,
सर्व विभागीय आयुक्त
प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ शाखा / अपील शाखा, मुंबई (पत्राने)
संचालक, समाजकल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
संचालक, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

5373
26/08/19

महाराष्ट्र शासन

शिक्षण संचालनालय **(उच्चशिक्षण)**

महाराष्ट्र राज्य , मध्यवर्ती इमारत, पहिला मजला,पुणे-४११००१.

www.dhepune.gov.in **Email.vishi.dhepune@nic.in**

क्र-उशिसं/संकीर्ण/एसईबीएस-आरक्षण /वि.शि./२०१९/ 10979 दि.२२.०८.२०१९

23 AUG 2019

23 AUG 2019

प्रति,

१) मा.कुलसचिव,
सर्व अकृषि विद्यापीठे

मा. कुलसचिव यांचे कार्यालय
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
(पूर्वीचे पुणे विद्यापीठ)
आवक /क्र.आर/ 5230
दिनांक - 24/8/19
जावक दिनांक - 26/8/19
विभाग - (PG)

२) विभागीय सहसंचालक,
उच्चशिक्षण, सर्व विभाग.

विषय- महाराष्ट्र राज्यातील सर्व अकृषी विद्यापीठातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्टया मागास (एसईबीसी) वर्गास जागा आरक्षित ठेवण्याबाबत.

संदर्भ-१.शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्र-संकीर्ण-२०१९//प्र.क्र.२२/विशि-३ दिनांक- ०९ जुलै, २०१९

वरील विषयानुसार सर्व विद्यापीठांना तसेच सर्व विभागीय सहसचांलक, उच्चशिक्षण, सर्व विभाग यांना कळविण्यात येते की, **महाराष्ट्र राज्यातील सर्व अकृषी विद्यापीठातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्टया मागास (एसईबीसी) वर्गास जागा आरक्षित ठेवण्याबाबत चा निर्णय शासनाने संदर्भिय निर्णयान्वये घेतला आहे.**

जरी सदर शासन निर्णयात देण्यात आलेल्या निर्देशाप्रमाणे मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिदृष्टया मागास वर्गाकरिता १२ % जागा प्रवेशासाठी आरक्षित ठेवण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात यावी, ही विंनती. सुलभ संदर्भाकरीता सोबत शासन निर्णयाची प्रत जोडली आहे.

(सुयश दुसाने)
प्रशासन अधिकारी
शिक्षण सचालनालय **(उच्चशिक्षण)**
महाराष्ट्र राज्य,पुणे-१

Dy. R. (P.G.)
24.8

मा.सचिव,उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,मंत्रालय,मुंबई यांना माहितीस्तव सादर

Rahul file

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

(पूर्वीचे पुणे विद्यापीठ)

परिपत्रक क्र. २२८/२०२०

शैक्षणिक प्रवेशामध्ये पाळावयाच्या आरक्षणाबाबत

या परिपत्रकाव्दारे सर्व संबंधिताना कळविण्यात येते की, शैक्षणिक प्रवेशामध्ये पाळावयाच्या आरक्षणा सदर्भात शासनाने वेळोवेळी शासन आदेश निर्गमित केलेले आहेत. विद्यापीठाशी संलग्नित सर्व महाविद्यालय/मान्यताप्राप्त परिसंस्था येथील शैक्षणिक प्रवेशामध्ये आरक्षण धोरणाची अंबलबजावणी करण्याबाबत वेळोवळी सर्व संबंधिताना सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. सोबत विद्यापीठ परिपत्रक दि. २७/०६/२०११ व परिपत्रक दि. ३०/०८/२०१९ च्या प्रती सोबत जोडत आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ साठी विद्यापीठ संलग्नित सर्व महाविद्यालय/मान्यताप्राप्त परिसंस्था येथे प्रवेश प्रक्रिया सुरू असून अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशासाठी आरक्षणा संदर्भात केलेल्या तरतुदीनुसार व त्या त्या प्रर्वगासाठी विहित केलेल्या आरक्षणाच्या टक्केवारी नुसार प्रवेशाबाबतची कार्यवाही करणे बंधनकारक आहे. तरी शैक्षणिक प्रवेशामध्ये पाळावयाच्या आरक्षणा संदर्भात शासनाने वेळोवळी निर्गमित केलेल्या शासन आदेशाची काटेकोरपणे अंबलबजावणी व्हावी.

गणेशखिंड, पुणे ४११ ००७ }
संदर्भ : शै. प्रवेश/१२३४ }
दिनांक : ०८/०८/२०२० }

उपकुलसचिव
शैक्षणिक प्रवेश विभाग

प्रत माहिती व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी :-

मा. विभागप्रमुख, सर्व शैक्षणिक विभाग, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
मा. प्राचार्य, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ संलग्नीत सर्व महाविद्यालये
मा. संचालक, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ मान्यताप्राप्त सर्व परिसंस्था

Arts, Commerce & Science College
ACSC SATRAL
Tal. Rahuri, Dist. Ahmednagar

Savitribai Phule Pune University
(Formerly Pune University)

Circular No. 228/2020

To administrate the reservation policy in the academic admission process

Circular Number 228/2020, hereby is informed to all the concerned to administer the reservation policy which is executed by the government from time to time. It has been notified from time to time the execution of reservation policy in all the affiliated colleges and organizations to Pune University. Hereby, attached are the copies of the university circular, dated 27/06/2011 and 30/08/2019.

According to the provision stated in the reservation policy, it is mandatory, in the academic year 2020-21, to execute and abide by the reservation policy in all the affiliated/grantable colleges to Pune University, concerning different categories commensurate to their percentage. With respect to, this it is to be abided by the reservation policy which is notified by the Government from time to time.

Ganeshkhind, Pune 411 007
Reference: Academic admission/1234
Date: 08/08/2020

Vice-Chancellor
Dept. of Academic Admission

Copied to and to deemed execution,

Honourable Head of Department, all the academic departments, SPPU
Honourable Principal, all the affiliated colleges to SPPU
Honourable Director, all the recognized university and organization

Arts, Commerce & Science College
ACSC SATRAL
Tal. Rahuri, Dist. Ahmednagar

Principal
PRINCIPAL
Art's, Commerce & Science College
Satral, Tal.Rahuri, Dist. Ahmednagar.

पुणे विद्यापीठ

दूरध्वनी क्र.०२०—२५६०११८९
२५६०११९०
टेलीग्राफ : 'युनिपुना'
टेलेक्स : १४५ ७७१९ युनीप इन
फॅक्स नं. : ०२०—२५६९७३८८
संकेतस्थळ: www.unipune.ernet.in

गणेशखिंड,पुणे ४११००७

आरक्षण कक्ष
संदर्भ क्र. आरक्षण/ओ २२/७०८
दिनांक — २७/६/२०११

प्रति,
मा.विभाग प्रमुख
सर्व शैक्षणिक विभाग. पुणे विद्यापीठ,पुणे

मा. प्राचार्य/मा. संचालक,
पुणे विद्यापीठ संलग्नित सर्व महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्था.

विषय — पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशाबाबत.

महोदय/महोदया,

उपरोक्त विषयास अनुसरुन कळविण्यात येते की, शैक्षणिक प्रवेशामध्ये ठेवावयाच्या आरक्षणासंदर्भात शासनाने वेळोवेळी शासन आदेश निर्गमीत केलेले आहेत. प्राप्त शासन आदेश सर्व शैक्षणिक विभाग/सर्व संलग्नित महाविद्यालये/संस्थांना यापूर्वीच वेळोवेळी पाठविण्यात आलेले असून सोबत शासन निर्णयाच्या प्रती जोडत आहे.

तरी शासनाने प्रवेशासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमीत केलेल्या शासन आदेशाची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करावी, ही विनंती.

कळावे,

आपला विश्वासू,

सोबत — वरीलप्रमाणे

[signature] 27/06/2011.
सहा.कुलसचिव
(आरक्षण कक्ष)

ACSC SATRAL
Arts, Commerce & Science College
Tal. Rahuri, Dist. Ahmednagar

[signature]
Principal
PRINCIPAL
Art's, Commerce & Science College
Satral, Tal.Rahuri, Dist. Ahmednagar.